

**UTRIP OBČINE
LUKOVICA**

Rokovnjač

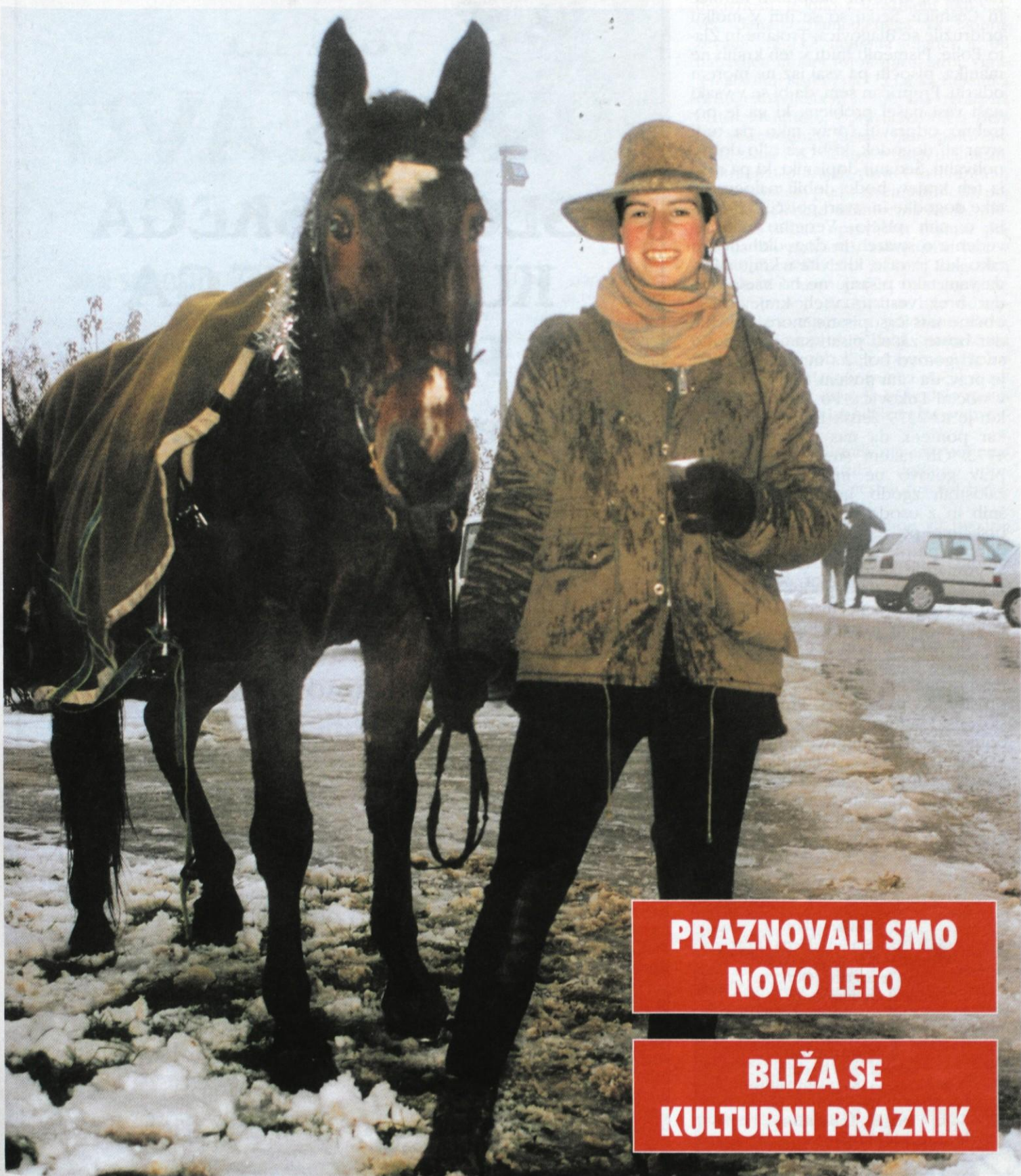
**INFORMATIVNO
ZABAVNI
ČASOPIS**

Letnik 2 - št. 1

prosinec (januar) 2000

IZDAJA OBČINA LUKOVICA v nakladi 1550 izvodov.

**PRAZNOVALI SMO
NOVO LETO**

**BLIŽA SE
KULTURNI PRAZNIK**

SPOŠTOVANE BRALKE IN BRALCI!

Začenjamo z novimi letnikom Rokovnjača. Letos naj bi dobil končno podobo. Kaj menite, kakšen bo naš Rokovnjač?

Ozrmo se nazaj. Nihče ni ničesar napisal za krajevne skupnosti Rafolče in Češnjice. Sedaj so se jim v molku pridružile še Blagovica, Trojane in Zlato Polje. Pismenih ljudi v teh krajih ne manjka, pišočih pa vsaj jaz ne morem odkriti. Prepričan sem, da bi se v vsaki naši vasi našel problem, ki ga je potrebno odpraviti, prav tako pa tudi stvar ali dogodek, ki bi ga bilo dobro pohvaliti. Sedanji dopisniki, ki pa niso iz teh krajev, bodo dobili nalogo, da take dogodke in stvari poiščejo pri vas in o njih pišejo. Verjetno njihovo vedenje o stvareh in dogodkih ne bo tako, kot je vaše, ki živite v kraju. Morda vam tako pisanje ne bo všeč, vendar brez vesti iz vseh krajev naše občine naš časopis ne more biti. Kadar boste začeli pisati sami, pa bodo stvari gotovo bolj na mestu. Zaenkrat je prav, da vam povem, koliko nas živi v občini Lukovica. Po zadnjih podatkih je to 2379 žensk in 2393 moških, kar pomeni, da nas je vseh skupaj 4772. Ob takem številu prebivalcev prav gotovo ne manjka veselih in žalostnih zgodb, gospodarsko uspešnih in z usodo obteženih ljudi. Pobrskajmo po teh zgodbah, poiščimo njihova prepletanja. Vse polno zgodb in romanov se odvija v naši bližini. Zapišimo jih! Naj zgodbe današnjih dni govore zanamcem o željah in hotenju, težavah in trpljenju, učenju in zorenju, o naši poti skozi čas. Morda bomo ob pisanju sporočil zanamcem našli drugačno, boljše pot za ta čas in prostor, ki ga živimo. Pred nami je slovenski kulturni praznik. Počastili ga bomo s pesmijo in govorjeno besedo. V Krašnji bodo razstavljali likovniki. V Rokovnjaču pa čakamo vaše pisne prispevke. Zapišite vaše misli, naj spregovori srce. Vsaj slovenski kulturni praznik naj odpre vaše poti k vašemu časopisu.

Urednik

Uredniški odbor:

Člani: Maja Smrkolj, Marta Drčar,
Monika Mohar, Joško Jakopič,
Vinko Jeras, Iztok Obreza

Tehnični urednik: Božo Stupica

Glavni odgovorni urednik: Vili Golob

Lektor: Ivica Ogorevc

Rokovnjač izhaja
v nakladi 1550 izvodov,
prejemajo ga vsa gospodinjstva
na dom.

Naslov: Lukovica 46
1225 Lukovica

Tisk: Kočevski tisk

**OBČINA
LUKOVICA
vabi na**

PROŠLAVO SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA

**V ponedeljek, 7. februarja
ob 19. uri
v dvorani kulturnega doma
v Lukovici**

**Dokažimo, da smo kulturni narod
in se udeležimo prireditve!**

Vabljeni

Obvestilo

Obveščamo vsa društva,
ki bodo porabniki proračuna Občine Lukovica za leto 2000,
da oddajo svoje poročilo za leto 1999 in plane za leto 2000,
skupaj z navedenim številom aktivnih članov.

Prosimo, da so plani realni,
saj je v letošnjem letu v načrtu gradnja vrtca,
ki bo prav gotovo prednostna investicija v Občini Lukovica.

Rok za oddajo je 15. februar 2000.

Uprava Občine Lukovica

DAN SAMOSTOJNOSTI

Kateri narod si je izbral samostojnost? Kakšna je ta samostojnost? Mar to samostojnost živimo mi ali pa smo le slučajni opazovalci nečesa, kar za nas tako ni pomembno?

Taka vprašanja se zastavljajo človeku, ki sedi v dvorani med redkimi prebivalci te občine, ki so na samostojnost ponosni. V kulturnem programu sodeluje enajst ljudi več, kot nas sedi v dvorani. Program je kvaliteten. Godbi se pozna eno leto vaj. Njihovo igranje je zanesljivo in napredek je očiten. Lukoviški pevci prav tako presenečajo. Njihov izbor pesmi je primernejši glasovni sestavi zbora.

DELO OBČINSKEGA SVETA V LETU 1999

Občinski svet se je v preteklem letu sestel na 6 rednih in 1 izredni seji. Ta je bila zadnja v mesecu decembru, sklicana pa je bila zaradi ponovne obravnave predstavitev trase avtoceste na območju Blagovica (AC odsek Vransko-Blagovica) oziroma t.i. pobočne variante in problema odvažanja materiala iz kamnoloma Lukovica.

Tako kot prejšnja leta v prvem mandatskem obdobju je bilo tudi v letu 1999 največkrat obravnavana točka dnevnega reda izgradnja avtoceste skozi našo občino in z njo povezana odprava črnih točk na magistralni cesti G I 10 ter neizpolnjene obveznosti Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale do Občine Lukovica. Verjetno bosta ti dve področji krojili dnevni red zasedanj sveta tudi v tem letu in desetletju. Veliko dela je bilo vložena tudi v urejanje prostora in prostorskih aktov; sprejeti Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000, dopolnitev 1988 in prostorskih sestavin druž-

Nekaj novih glasov najverjetneje pomeni, da se bo zbor še okrepil in zrastel v novi vrh svojega delovanja. Kvaliteta Šentviškega zvona nam vedno znova dokazuje, da vztrajno delo rodi bogate sadove. Župan Anastazij Živko Burja je v svojem kratkem govoru podal bistvene poudarke praznika in nam obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bomo naslednji dan samostojnosti praznovali v prenovljeni dvorani. Upamo, da bo to res. Želimo si še veliko proslav s tako kvalitetnim programom, še bolj pa si želimo, da bi se ljudje zavedali, kdo in kaj so, saj potem naša kulturna dvorana ne bi več izgledala prevelika kot tokrat.

G. V.

benega plana Občine Domžale za obdobje 1986-1990, oboje za območje Občine Lukovica, dopolnjenih 1996, za območje vrtca Lukovica, dopolnitev 1999 pa je podlaga za pridobitev vse potrebne dokumentacije in dovoljenj za gradnjo otroškega vrtca na Prevojah.

Kljub temu, da je bilo število sej manjše kot prejšnja leta, kar pa dopušča spremenjeni Zakon o lokalni samoupravi, je bilo število obravnavanih zadev veliko. Kar 93 točk so člani sveta »obdelali« in sprejeli 204 sklepe. 2/3 sprejetih sklepov je župan skupaj z občinsko upravo tudi realiziral, ostajajo pa odprta vprašanja urejanja odnosov s pravnim naslednikom Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale, s podjetjem Prodnik d.o.o., nerealizirane so številne zahteve sveta glede izgradnje avtoceste.

Če bi želeli oceniti opravljeno delo in narediti bilanco, potem lahko rečemo, da je bilo veliko dela dobro opravljenega. Nekaj tudi manj dobro, kar pa je posledica tudi drugih dejavnikov. Ob prelomu tisočletja in v novem delovnem zagonu želimo v letu 2000 članom sveta veliko strpnosti pri usklajevanju medsebojnih nmenj in odločanju za dobro nas vseh.

Mojca S.

POROČILO O FINANCIRANJU NA PODROČJU DRUŽBENIH IN DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI V LETU 1999

Kar zadeva vzdrževanje in investicije na področju družbenih in družbenih dejavnosti, je bilo v letošnjem letu največ denarja namenjenega za izobraževanje. Iz 11,7 milijona tolarjev je bil nabavljen moder fotokopirni stroj, vgrajen alarmni sistem na OŠ Janka Kersnika Brdo, nabavljena in montirana ograja na brdskem igrišču, opravljena večja dela na vodovodnih inštalacijah, položene nove talne PVC obloge v dveh učilnicah, odstranjen dotrajan parket in montiran nov podloženi pod v dveh učilnicah, pobeljene nekatere učilnice na šolah, prepletkana okna, opravljena manjša popravila na pohištvu, zamenjane luči v nekaterih učilnicah, v šoli Blagovica brušen in lakiran parket in nabavljene žaluzije, v šoli Krašnja so bile odstranjene stare tapete in položene nove, prebeljen strop v učilnici, nameščena nova pluta in pobeljena pisarna. V šoli v Šentvidu so bila opravljena večja gradbeno obrtniška dela. Še bi se dalo naštevati, vendar smo izbrali le večja opravljena dela.

V vrednosti 2,2 milijona smo sofinancirali reševalno vozilo z dodatno opremo, ki bo na naših cestah reševal življenja ogroženih.

Prispevali smo 1 milijon za bivalno »Našo hišo Groblje«, ki je projektirana za 32 varovancev - med drugim tudi iz naše občine, ki so telesno in duševno prizadeti.

Poleg vzdrževalnih in investicijskih del smo za 47 novorojenčkov izplačali pomoč v bruto vrednosti 6,3 milijonov.

Za varno pot naših otrok v šolo in domov je bilo porabljenih skupaj 23,5 milijonov. Samo s kombiji se je v letošnjem letu naredilo 86.785 kilometrov in opravilo 4360 ur, od tega 682 ur za razna športna tekmovanja osnovnošolcev - košarka, šah, badminton, plavanje; nekaj za ostala društva in promocijo občine.

Občina regresira tudi oskrbnine v domovih za ostarele. Skupaj je teh oseb trenutno 19 in doplačilo zanje zneso 12 milijonov letno.

Decembra je bilo vpisanih v vrtec 74 naših otrok. Za doplačilo oskrbnin je bilo porabljenih 25 milijonov.

Lahko rečemo, da je bil denar naložen za prave namene in da se sredstva resnično porabijo v dobro naših občanov, ki so do tega tudi upravičeni.

Zares, potrebno je paziti na vsak tolar, v kolikor želimo uspešno končati proračunsko leto. Nikogar ni, ki bi nam denar ponujal sam od sebe, ampak se moramo za najmanjša dodatna sredstva pošteno potruditi in popisati nič koliko strani, da lahko sploh uresničimo določene investicije.

Pograjc

TRADICIONALNI
BLAGOSLOV KONJ
NA ŠTEFANOVO
V ŠENTVIDU

GOSTILNA • PIZZERIA
FURMAN

10 let

PREGLED DELA NA ODDELKU ZA KOMUNALO V LETU 1999

Tako kot vsako leto smo tudi letos izvajali investicije na področju komunalne in prometne infrastrukture ter kulturne dediščine, sodelovali pa smo tudi pri pripravi prostorske dokumentacije.

Na komunalnem in gradbenem delu smo nadaljevali rekonstrukcijo občinskih cest, izgradnjo vodovodnih in kanalizacijskih sistemov, zaključili pa smo širokopotezno akcijo izgradnje telefonskega omrežja. Poleg same izvedbe investicij je delo vključevalo tudi pridobivanje investicijsko-tehnične dokumentacije, upravnih dovoljenj ter izvajanje postopkov javnih razpisov za izbiro izvajalca.

Zaradi neurja v letu 1998 in 1999 je bilo nujno odpravljanje škode, ki so jo povzročile poplave in zemeljski plazovi. Poleti so delavci režijskega obrata čistili propuste, meteorne kanale, jarke, naplavine, nasipali bankine, strojno planirali in utrjevali javne poti, odstranjevali pesek s travnikov idr. Na ta način so pripomogli k hitri normalizaciji življenjskih razmer na prizadetem območju.

Poleg rednega letnega in zimskega vzdrževanja lokalnih cest, javnih poti in gozdnih cest, smo skrbeli tudi za njihovo rekonstrukcijo: Mačkova cesta v Lukovici, odsek v Rafolčah - regulacija hudournika Čedava, cesta v Krajno Brdo, cesta Trnjava-Brezje, cesta v Gorenje, cesta v Zideh, cesta v Zgornjih Lokah, cesta Bobovnik-Imenje. Asfaltirali smo parkirni prostor pred osnovno šolo Janko Kersnik na Brdu

in dvorišče KS Trojane. Sofinancirali smo tudi obnovo medobčinskih cest s sosednjo občino Moravče.

V sklopu izgradnje avtoceste smo sodelovali pri izvajanju ukrepov v zvezi z odpravo črnih točk na glavni cesti I. reda. Rezultat prizadevanj, številnih dogovorjanj in vloženega truda pri pridobivanju zemljišč je zgrajen pločnik oz. hodnik za pešce na relaciji Stara pošta v Lukovici-Trnjava, z novim avtobusnim postajališčem in razširjenim mostom in hodnik za pešce od gostilne Benkovič do avtobusne postaje v Blagovici. Ureditev kritičnih točk pomeni korak dalje k izboljšanju prometne varnosti krajanov, še posebej šolarjev in kolesarjev. Jeseni so izvajalci že pričeli z ureditvijo dveh novih točk, in sicer v Kopoljah in Krašnji, vendar so bila dela prekinjena zaradi slabih vremenskih razmer.

Geološka sestava tal v dolini Črnega grabna pogojuje izredno plazovitost. Posamezni zemeljski plazovi, ki se največkrat sprožijo ob večjem deževju, zahtevajo ukrepe za preprečevanje nadaljnega drsenja zemljine in s tem ogroženosti infrastrukture, ljudi in njihovega premoženja. Na podlagi geotehničnega ogleda kritičnih plazov smo pri podjetju Grading iz Maribora naročili geomehanske raziskave in izdelavo PZI projektov. Nekatere plazove z izjemno stopnjo ogrožanja smo že trajno sanirali.

Na področju izgradnje komunalne infrastrukture smo nadaljevali z investicijami iz preteklih let. Tako smo pozornost namenili izgradnji 3. faze vodovodnega sistema Zlato Polje, črpališča in vodohrama za vodovod

Trajna sanacija zemeljskega plazov na lokalni cesti Šmartno-Češnjice-Blagovica (Lipa)

Rekonstrukcija ceste Bobovnik-Imenje

Veliki Jelnik in vodovoda na relaciji Gradišče-Preserje pri Lukovici, pri odvajanju komunalnih odpadnih voda pa je občinsko središče postalo bogatejša za sekundarni fekalni kanal v dolžini 350 m. Tovrstne investicije so med najpomembnejšimi, saj imajo dolinska naselja z večjo koncentracijo prebivalstva še vedno neurejeno odvajanje odplak v bližnje hudournike in melioracijske kanale, kar povzroča smrad in onesnaževanje okolja. Ker se s postopnim izgrajevanjem kanalizacijskih sistemov hkrati rešuje tudi okoljske probleme, smo v srednjeročnem obdobju pristopili še k ureditvi kanalizacije v naselju Krašnja, za katero poteka postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja in v naselju Rafolče z izdelavo projekta za lokacijo.

Na področju sanacije in razširitve pokopališča je bila sprojektirana mrliška vežica v Češnjicah, v teku pa je tudi pridobivanje dokumentacije za izgradnjo mrliške vežice v Krašnji.

Pri občanih, ki so pri kmetijski svetovni službi zaprosili za pomoč pri

urejanju kmetijskih zemljišč, so se v drugi polovici lanskega leta izvajala različna agromelioracijska dela v višini 2/3 vrednosti zaprosenih del.

V mesecu maju smo nabavili rokovopač za potrebe režijskega obrata.

Tudi na področju vzdrževanja, obnavljanja in varstva kulturne dediščine smo nadaljevali z večletnimi investicijami. Na podružnični cerkvi sv. Luka v Spodnjih Praprečah smo obnovili ostrešje z gotskim kamnitim vencem, pri gradu Brdo pa smo nadaljevali s statično sanacijo obodnega zidovja, in sicer zahodnega grajskega pročelja s severozahodnim stolpom, in dela zahodnega zidu desno od vhoda. Gradbeni oder je prestavljen na severno stran, kjer se bo spomladi nadaljevala obnova severne fasade.

Za področje urejanja prostora so bile vse leto značilne dejavnosti v zvezi z občinskim prostorskim planom in prostorsko izvedbenimi akti. Postopki, v katerih občina skrbi za koordinacijo, so dolgotrajni in trajajo več mesecev, do enega leta. V prvi polovici lanskega leta je potekal postopek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin DDP in SDP Občine Lukovica za lokacijo vrta. Postopek je končan, tako da trenutno čakamo na projektno-tehnično dokumentacijo, ki je potrebna za pridobitev upravnega dovoljenja, in na podlagi katerega bomo lahko spomladi začeli z izgradnjo. Jeseni smo pričeli z enakim postopkom, le da tokrat za območje celotne občine, ker se je pojavila potreba po spremembah in dopolnitvah zaradi številnih vlog oz. predlogov občanov za prekvalifikacijo namembnosti kmetijskega zemljišča v stavbno zemljišče, nujnih korekcij obstoječega planskega akta, preveritve smiselnosti s planom določenih načinov urejanja posameznih naselij, potreb po vnosu državne infrastrukture in varstvenih pasov za vodne vire ter izgradnje fekalnega kolektorja od Blagovice do Prevoj.

Poleg prostorskega planskega akta občine smo bili dejavni tudi pri pridobivanju prostorsko izvedbenih načrtov. V postopku izdelave in sprejemanja so trije zazidalni načrti: PŠ 7 v Šentvidu, ki je tik pred sprejetjem odloka, I8 in I6 v Lukovici sta v fazi priprave osnutka ter ureditveni načrt B1 in B2 v Blagovici, za katerega je sklenjena pogodba za projektantska dela.

Za lažjo finančno realizacijo projektov v letu 1999 smo konkurirali na javnih razpisih za pridobitev državnih proračunskih sredstev: Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj - spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano - CRPOV in sofinanciranje ukrepov za pospeševanje kmetijstva, Ministrstvo za kulturo

Grad Brdo - obnovljeno zahodno pročelje

Obnova ostrešja na p. c. sv. Luka v Sp. Praprečah

Rekonstrukcija ceste v Gorenje

- sofinanciranje kulturnih programov in projektov za področje varstva kulturne dediščine. Skupaj smo prijaviili 13 projektov in 6 ukrepov za pospeševanje kmetijstva. Na ta način smo pridobili sredstva državnega proračuna, s katerimi smo pospešili določene investicije.

Iz vsega navedenega je razvidno, da je delo na Oddelku za komunalno zelo obsežno, zahtevno in odgovorno. V letu 1999 smo ga v skladu z možnostmi opravili uspešno, z nedokončanim pa bomo nadaljevali v pravkar začetem novem letu

Oddelk za komunalno

ENERGETSKO SVETOVANJE - ENSVET

ZAKAJ?

Energetsko svetovanje - ENSVET - je namenjeno svetovanju o učinkoviti rabi energije v gospodinjstvih in je pomembna pomoč vsem lastnikom hiš in stanovanj. Svetovanja so namenjena vsem tistim, ki želite zmanjšati rabo energije ter s tem prispevati k varovanju okolja, zmanjševanju stroškov za energijo in izboljšanju bivalnih razmer.

KAJ?

Energetsko svetovanje je strokovno, brezplačno in neodvisno svetovanje, kar pomeni, da se ne ukvarja s projektiranjem projektov, ne zastopa proizvajalcev, ne pobira provizij ipd. Energetsko svetovanje je namenjeno:

- toplotni zaščiti zgradb, kamor sodi pravilna izvedba toplotnih izolacij zunaj in znotraj objekta, upoštevanje predpisov in norm ter poznavanje lastnosti izolacijskih materialov

- izbiri ustreznih oken in zasteklenitve

- izbiri ogrevalnega sistema in ogrevalnih naprav - še posebej pomembna je pravilna izbira in velikost naprav, kar pomeni, da se pred vgraditvijo sistema v novogradnjo lahko posvetujete, kaj naj bi vgradili

- zamenjavi ogrevalnih naprav in energenta, kamor sodijo sanacije zastarelih kotlovnice, izgradnja plinovodov in želji biti priključen na omrežje, ipd.

- zmanjšanju porabe energije, kamor sodi ozaveščenost vsakega izmed nas, kako prihraniti čim več energije in tudi pitne vode, ne da bi se pri tem odpovedali bivalnemu udobju

- izbiri ustreznega goriva
- sanacij zgradb z namenom zmanjšanja rabe energije

- uporabi varčnih gospodinjstev aparatov
- primernem ravnanju, ustreznih bivalnih navadah

- uporabi obnovljivih virov energije (sonce, biomasa - les, hlajenje zraka, veter, voda)

- možnosti pridobitve denarnih subvencij, ekoloških kreditov, itd.

KDO?

V energetsko svetovalnih pisarnah po Sloveniji vas pričakujemo usposobljeni energetski svetovalci, ki vam bomo na osnovi strokovnega znanja in izkušenj pomagali poiskati primerne rešitve. Dobrodošlo je tudi vaše znanje in izkušnje.

Tudi če ste hišo že zgradili, stanovanje že kupili in opremili, pa vas pestijo problemi, ni prepozno. Oglasite se in morda bomo lahko poiskali težave in jih odpravili.

Brezplačni nasveti vam bodo pri varčevalni denar, povečali zadovoljstvo in ugodje bivanja. Priporočamo vam, da

pred obiskom v pisarni pripravite vprašanja in podatke o zgradbi, ogrevalnih napravah, porabi goriva in projektni dokumentaciji. Tudi če niste čisto prepričani, da lahko opišete problem, se oglasite. Pomagali vam ga bomo osvetlili s teoretične in rešiti s praktične plati. Če je potrebno, svetovalci pridemo na objekt.

Po sestanku vam na dom pošljemo poročilo z nasvetom. Krog bo zaključen takrat, ko boste strokovne nasvete upoštevali in jih sami ali s pomočjo usposobljenih uresničili v vašem domu.

Upoštevanje optimalnih energetskih zahtev pri načrtovanju energijsko varčne hiše ima neposreden ekonomski učinek. V prvi vrsti gre za učinkovito rabo energije v zgradbi in s tem zmanjšanje onesnaževanja, pa tudi za višjo ceno, ki jo doseže nepremičnina. Poleg ekonomskega učinka je potrebno upoštevati tudi kakovost bivanja.

Energetski svetovalci lahko s sodelovanjem občin pripravimo tudi predavanja o učinkoviti rabi energije, pri čemer upoštevamo želje krajanov. Sodelujemo tudi pri izobraževanju odraslih in otrok. Sodelovanje s šolskimi programi poteka s sodelovanjem pri pripravi posameznih učnih ur, naravoslovnih dnevov ipd.

DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA RABO ENERGIJE VSAKE ZGRADBE SO:

LOKACIJSKI geografska lega, regionalna lokacija, topografija zemljišča, izpostavljenost, naravne ovire, vegetacija, mikroklimatski pogoji, mikrolokacija, veter, sončno sevanje

KONSTRUKCIJSKI geometrija in oblika zgradbe, mikroklimatske razmere zgradbe, toplotna akumulacija konstrukcij, elementi fasade, prezračevanje

VSEBINSKI razporeditev prostorov, pasivni sistemi ogrevanja, aktivni sistemi ogrevanja.

ZNAMENJA, KI KAŽEJO NA ENERGETSKI PROBLEM

Poraba nad 15 litrov olja na m² stanovanja na leto, kar je posledica neizoliranosti objektov, zastarelih naprav in regulacije, nevdrževanih naprav in gorilnikov, rosna stekla na oknih, ki opozarjajo na netesnost oken, nihanje zaves ob zaprtih oknih, plesen na zidovih, hlad z zidov, ledene sveče na žlebovih, dimnik kondenzira in pušča rjavo barvo ter razpada, dimni plini so temni, gosti in smrdljivi. Nesaniрани dimniki ob prehodih na energetsko bolj učinkovite naprave in regulacijo, razsipnost z električno energijo pri kuhanju, peki in pripravi tople sanitarne vode.

AKCIJE

Za obveščanje javnosti o delu pisarne uporabljamo medije, kot so lokalna

glasila in časopisi, radio in televizijo. Obveščamo in svetujemo občanom pri javnih razpisih za sofinanciranje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in obnovljivih virov. Sredstva, ki so razdeljena v obliki brezplačnih subvencij so omenjena, zato so včasih razdeljena v zelo kratkem času.

Vabimo tudi vsa zainteresirana podjetja z gradbenega in energetskega področja zgradb, da se nam predstavijo z informativnim gradivom, pri čemer pa je potrebno upoštevati, da nismo reklamna agencija, ampak lahko na določenih nivojih vzpostavimo sodelovanje.

Domžalska svetovalna pisarna je pričela delovati v začetku leta 1998 in v dveh letih delovanja sem lahko spoznal, kateri problemi so najbolj pogosti in kako se jih lotiti. Ker se je nekdanja občina razdelila na nove občine in ker ima vsaka tudi svoj časopis, sem se odločil, da vas o novostih in akcijah informiram, saj svetovalna pisarna nima strogo občinskega značaja ampak regionalnega. Dokaz temu so tudi številni svetovalci iz vaše občine.

V Domžalah se energetsko-svetovalna pisarna nahaja v prvem nadstropju občinske zgradbe.

Pisarna je odprta vsako sredo med 7.00 in 19.30 uro. Pokličete lahko na telefon 720 100 ali na GSM 041 533 889.

Vabljeni!

V letu 2000, vam želim predvsem zdravja, sreče in medsebojnega razumevanja!!!

Ivan Kenda, univ. dipl. inž.

Prostovoljno gasilsko društvo Blagovica

SE ZAHVALJUJE

vsem krajanom in krajanom za darovana sredstva ob koncu leta, prav tako pa se zahvaljujemo vsem tistim, ki so nam v lanskem letu na kakršenkoli način pomagali pri nakupu novega gasilskega vozila in opreme.

VSEM SKUPAJ ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO LETO 2000!

NA POMOČ!

Upravni odbor
PGD Blagovica

KMETIJSKI ZAVOD LJUBLJANA
Kmetijska svetovalna služba
Enota Lukovica, Lukovica 46
Tel.: 061/735-116

VABILO

Vabimo Vas na kmetijska strokovna predavanja, ki bodo:

1. Dne: v PETEK, 14. januarja 2000, ob 9.30 uri v KULTURNEM DOMU NA VIRU pri Domžalah.

Tema: Kmetijska gozdarska zbornica Slovenije. Pomen in koristi zbornice za kmete, ustanovitev in delovanje zbornice.

Predavatelj: KUHAR Ervin, univ. dipl. ing. kmet.

2. Dne: v ČETRTEK, 20. januarja 2000, ob 9.30 uri v ZADRUŽNEM DOMU V LUKOVICI.

Tema: Pitanje govedi: vzreja in pitanje telet, pitanje telet »zlato zrno«, pitanje mladih govedi, pitanje telet s kravami dojiljami »pohor beef«, itd.

Predavatelj: DAROVIC ANTON, univ. dipl. ing. kmet.

3. Dne: v ČETRTEK, 27. januarja 2000, ob 9.30 uri v ZADRUŽNEM DOMU V LUKOVICI.

Tema: Tehnologija pridelave poljščin: ozimnih in jarih žit, krompirja, koruze (sortiment, kolobar, gnojenje, varstvo pred boleznimi in škodljivci ter pleveli, ekonomika)

Predavatelj: BANTAN Irena, univ. dipl. ing. kmet.

4. Dne: V PETEK, 4. februarja 2000, ob 9.30 uri v ZADRUŽNEM DOMU V LUKOVICI.

Tema: Koriščenje lesne biomase za ogrevanje bivalnih prostorov na kmetiji, kot najcenejši in ekološki vir ogrevanja na kmetiji.

Predavatelj: dr. GOLOB Andrej, univ. dipl. ing.

5. Dne: v PETEK, 11. februarja 2000, ob 9.30 uri v ZADRUŽNEM DOMU V LUKOVICI.

Tema: Veterinarski sanitarni pogoji pridelave in predelave mleka in mesa, pogoji za vstop v EU.

Predavatelj: mag. KOPRIVNIKAR Janez, dr. vet. med.

6. Dne: v PETEK, 18. februarja 2000, ob 9.30 uri v ZADRUŽNEM DOMU V LUKOVICI.

Tema: Oživitve kmečkih sadovnjakov (gnojenje, obrezovanje, zaščita pred boleznimi in škodljivci, obiranje in skladiščenje ter trženje sadja in sadnih izdelkov).

Predavatelj: BIZJAK Vojko, univ. dipl. ing. kmet.

Po strokovnih predavanjih so vsi redni obiskovalci predavanj vabljeni na strokovno ekskurzijo.

Kmetijska svetovalna služba:
Marta KOS, univ. dipl. ing.
Anton DEMOJZES, univ. dipl. ing.

Kmetijski zavod Ljubljana, Kmetijska svetovalna služba - Enota v Komendi

Tečaj iz predelave mleka - kratka navodila za izdelavo skute, feta sira, jogurta

Glede na zaostrene pogoje kvalitete odkupljenega svežega mleka se maršikateremu rejcu postavlja vprašanje:

- o morebitni preusmeritvi proizvodnje

- o čim bolj smotrni predelavi in uporabi mleka za lastne potrebe

- o predelavi mleka za trg ali lastne potrebe, kjer uživata mleko in mlečne izdelke

V ta namen za 15 tečajnikov organiziramo 15-urni tečaj (3-5 ur)

ZAČETNI TEČAJ IZ PREDELAVE MLEKA

dne 24., 25., 26. februarja leta 2000 v času od 15. do 20. ure oz. v soboto od 9. do 14. ure

v delavnici Srednje mlekarske šole v Strahinju pri Kranju.

Tečaj vsebuje teoretični del (mleko, sestavine, usirjanje, mlečnokislinske bakterije, tehnološki postopki, napake pri izdelkih...)

in praktični del, ki vsebuje pripravo različnih vrst fermentiranega mleka: jogurt, sadni jogurt, kislo mleko, kefir izdelovanje poltrdega sira, mehkega sira

izdelovanje skute, masla, kisle smetane, sladoleda

priprava namazov

Cena tečaja je 22.000 SIT

Prijave sprejema osebno ali po telefonu Kmetijska svetovalna služba, Enota v Komendi, dipl. ing. Marta Kos, tel.: 842-250, do zasedbe prijav. Prijave zbiramo vnaprej, ker je skupina omejena na 15 tečajnikov in da delo in sofinanciranje lahko vnesemo v občinske plene na področju izobraževanja kmetov za leto 2000, da bo prispevek udeležencev čim manjši. V preteklih letih so nekatere občine tečaj v celoti ali delno sofinancirale.

V prilogi vam pošiljamo kratka navodila za izdelavo skute, mehkega sira, jogurta.

Svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetijah: dipl. ing. Marta Kos.

Vsem družinam vesel Božič in veliko zdravja, uspeha pri delu v letu 2000 želimo!

Svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetijah: dipl. ing. Marta Kos.

Priprava nekaterih mlečnih izdelkov v gospodinjstvu:

Priprava jogurta:

- v posodo damo 1-1,5 l mleka;

- v malo mlačne vode (1-2 decilitra) raztopimo 2-3 ravne žlice mleka v prahu (npr. Pomurka), če želimo čvrst jogurt, glede na željeno gostoto, in ga zlijemo v mleko;

- mleko skoraj skuhamo (segrejemo na 80-95° C. Če ne dodamo mleka v prahu med tem časom, da mleko zavre, mleko večkrat pomešamo;

- mleko hitro ohladimo na 45° C;

- v ohlajeno mleko dodamo jogurt cepivo v količini 2 % na količino mleka (2 polni veliki žlici jogurta, ta bakterija presnavlja mlečni sladkor in daje jogurtu okus in določeno kislost) in mleko premešamo;

- mleko nalijemo v lončke, pokrijemo z aluminijasto folijo, lahko zalikamo čez lonček;

- postavimo v pečico na temperaturo 42° C za 2-3 uri;

- jogurt zori 2-3 ure, nato ga ohladimo v mrzli vodi in postavimo v hladilnik.

Cepivo - jogurt obnavljamo z nakupom novega jogurta, ker v hladilniku počasi izgublja na moči.

Jogurtu dodamo sadje, sadni sok, po okusu...

Jogurt lahko pripravljamo v večji posodi in potem narejen jogurt sproti nalivamo v lončke. Namesto v pečico posodo z ohlajenim mlekom na 42° C in cepivom postavimo v večjo posodo z vodo pri temperaturi 42° C, za 2-3 uri.

Napake: Ob dodatku preveč cepiva, previsoki temperaturi, predolgem segrevanju se izloči preveč sirotke. Pri prenizkih temperaturah cepjenja, pod 40° C se čas nastanka tvorbe čvrstega koaguluma podaljša, pod 35° C se sploh več ne tvori, oziroma se bakterije več ne cepijo.

Priprava skute:

Če želimo odlično skuto mleko segrejemo na 72° Celzija, nato hitro v vodni kopeli ohladimo na 22° C do 24° C, dodamo 2 % kislega mleka (kupljenega), mleko medtem večkrat pomešamo, po dveh urah dodamo sirišče (10-krat manj kot za sire), pustimo čez dan na toplem, da se mleko usiri, zvečer narahlo koagulum prerežemo podolgem in počez, da se začne izločati sirotka in pustimo mirovati do jutra. Zjutraj vsebino segrejemo do 30° C, največ do 40° C (za štruklje), vsebino malo pustimo mirovati in jo nato predevamo v cedilo ali prt. Priporočamo, da se vam sirotka odteka v hladilniku, ker s tem skuto ohladite pod 6° C. Pri taki temperaturi jo lahko držite v hladilniku več dni, ob tem kislost narašča. Napake skute: kvasnost je odraz nehygiene, predolgo kisanje in previsoko pregrevanje daje skuti preveliko čvrstost in kislost, majhen izplen.

Mladi sir feta:

Da del nezaželenih mikroorganizmov uničimo mleko segrejemo - termiziramo na 64° C, ohladimo na 32° C, dodamo 2 % kislega mleka, 2 g CaCl (ali tudi ne), večkrat premešamo in čez 30

minut dodamo sirišče, večkrat premešamo in pustimo. Mleko je po 30 minutah dobro usirjeno. Temperatura mleka ne sme pasti nikdar pod 32°C. Nato koagulum razrežemo in mešamo do 20 minut, počasi nežno v eno smer. Nato sirno zrno predevamo v oblikovalo, da sirotka izteka pod lastno težo. Drugi dan lahko damo sir v posodo in ga zalijemo z 8 % do 10 % slanico (npr. na 10 l vode dodamo 0,8 do 1,0 kg soli, prevremo in ohladimo in tako prelijemo čez sir). Takšen sir je v slanici obstojen do 2 meseca. Če sir razrežemo na koščke, le-te prej nekoliko osušimo, in nato prelijemo s slanico. Tak sir lahko hranimo tudi v olivnem olju...

To je samo nekaj okvirnih navodil, ker je mleko kot surovina zelo različno. Uporabljajte termometer ter pazite na higieno postopka in opreme. Sirišče v prahu, embalirano po 20 g, zadostuje za usirjanje 1000 l mleka, je možno kupiti na šoli. Zadnja cena je bila 800 SIT. Dodatne informacije ga. Petra Osterman, tel.: 064/471-706, vsak dan od 8-11. ure.

M. Kos

ČAS KOLIN

Koline so največji posvetni praznik na Slovenskem. Izraz koline pomeni: klanje prašiča, izdelovanje mesnih izdelkov ter najvažnejši družbeni del s pojedino, plesom in zabavo. »Ta domači praznik«, klanje, kolerija, furrovž ali svinjski praznik, je bil nekdanj tako pomemben, da se povabilu nanj sploh nisi smel odreči.

Koline pri nas so zelo staro opravilo in imajo velik pomen pri prehranbeni kulturi našega prebivalstva, ki pa je imela več obrazov. Na eni strani veliko vrsto izdelkov, na drugi pa čezmerne gostije. Tako se je dogajalo, da pride na pojedino vse, kar so iz pšenice naredili. Vendar so naslednje dni odšli naprej po vasi in na ta način se je preživela cela vas. Klali so v zimskem času, v glavnem od božiča do pusta. Tako se je med božičnimi in domačimi prazniki utrjevala vas kot skupnost in posamezne družine ki so jo sestavljale.

Iz kolin na Slovenskem je nastala prava dediščina za klanje. Imamo cele vrste temeljnih izdelkov iz pšenice, ki jih lahko razdelimo na krajevne posebnosti, načine prekajevanja, sušenja na zraku in na način uživanja. Poznamo npr. različne vrste klobas: bele kožnate, krvavice, z ajdovo kašo, zasavske jetrnice, kožarice, primorske »mulc«, ki so celo sladkali in dišavili (šetrja, janež, cimet), naša posebnost pa je gotovo kranjska klobasa, ki je pojem svojevrstnega recepta in kakovosti. Ena glavnih skrivnosti kakovosti je v tem, da se za njeno izdelavo uporabijo boljši konci

mesa. Ponekod jih izdelujejo tudi z mešanico kravjega mesa (zato so stari kravi rekli »klobasarica«). Klobasa kot nadevan svitek (hlob-svitek, basa - nadevati), je bila pogost motiv družabnosti in prireditev. Poznamo še veliko skupino suhomesnatih izdelkov, ki so posušeni na zraku ali v dimu. Poleg teh dveh načinov konzerviranja so poznani tudi načini shranjevanja v masti, zaseki (deža, tunka, kibla) in olju. Pogosto so hranili slane in druge suhe mesnine v žitnih skrinjah, položenih v zrnje. Omeniti pa je treba še kraški pršut, ki je vrhunski izdelek, sušen na burji, na temeljih večstoletnih izkušenj in izročil. Sicer pa imamo o teh izdelkih zanimivo pričevanje v pismu oskrbnika gradu Vrbovec njegovemu gospodarju v Gradec leta 1620. »Tudi se V. Furstovi Gradi pošljejo od letos koline: 12 ardečih klobas, 6 šobelnov, 4 jeternice, 5 krvavic, 2 hrbita in en želodec«.

Mama pripoveduje, da so kot otroci odštevali dneve od težko pričakovanih kolin. Ko so zaklali, so mama s prsti pomesili debelino sali ali špeha. Le debela plast je bila zagotovilo, da družina ne bo lačna. Najlepše pa jim je bilo zvečer, ko so spekli krvavice. Toda žal je vsak od 9-ih otrok dobil le četrtno.

Danes je drugače; zaradi obilice rafiniranih rastlinskih olj, ki so menda bolj zdrava, je svinjska maščoba zapostavljena. Od prašiča se pričakuje, da je čimbolj mesnat, nemasten, skoraj »športni« tip.

Tudi sam doživljam koline kot nekakšen praznik. Kar se spomnim, imamo pri naši hiši istega klavca. Rečemo mu kar stric, ki je očetov prijatelj že iz otroških let. Tisto jutro, ko pride stric, se že kadi iz vrele vode v kotlu, sredi dvorišča. Najprej smo malo napeti, ko pa je prašič na stolu brez glave, ga spijemo en štamperle za vzdušje. Delo poteka po točno določenem vrstnem zaporedju, ki ga vodi stric, oče pa z njim veselo debatira o starih časih. Bistveno pri vsem opravilu se mi zdi to, da je porabljen vsak del prašiča in se skoraj nič ne zavrže. Na koncu nam je stric vsakega posebej naredil klobaso po velikosti, očetu pa večjo, bolj počasi krivo. Ko še nismo imeli skrinje, smo meso celega prašiča nasolili v čeber ali kad (za salamorij), čez tri tedne pa obesili v »dimkamro«. Iz takega suhega mesa je bila juha črna, kuhalo pa se je samo za večje praznike. Ko sem še hodil v šolo, sem mogel za »ta domač, praznik« največkrat ostati doma. Naslednji dan sem lahko peljal kožo v Šentvid, s kolesom in tako zaslužil za žepnino. Nosili pa smo tudi koline. V eni roki »cekar« s klobasami, v drugi pa »kanglo« z godljo.

Poskušajmo ohraniti ta lepi običaj!

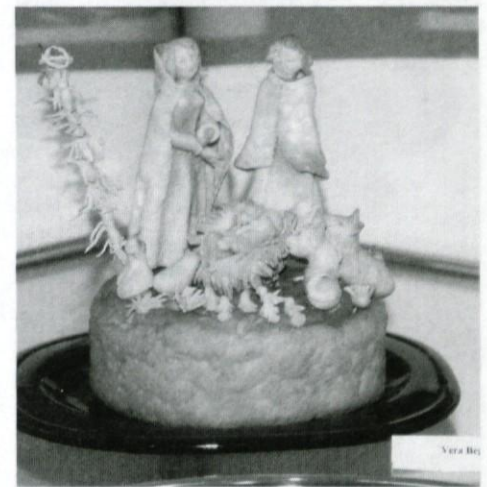
Marko Cerar

O PRIREDITVI BOŽIČ NA SLOVENSKEM, RAZSTAVI BOŽIČNIK - TESTENE JASLICE IN DELOVNO SREČANJE SLIKARJEV V KRAŠNJI

Priznati moram, da mi je prijetno ob misli, da sem krajan skupnosti Krašnjanov, ki ob vsakodnevni obveznosti ne pozablja, da je druženje nekaj res lepega in koristnega.

Druženje Krašnjanov rodi sadove, ki smo jih deležni in veseli tudi opazovalci. V zadnjem mesecu leta s tremi deveticami so nas kar nekajkrat prijetno presenetili.

Člani KUD Fran Maselj Podlimbarski so pripravili prireditev z imenom BOŽIČ NA SLOVENSKEM. Svojo prvo izvedbo so imeli v nedeljo, 12. 12. 1999. Izbrali so dela Josipa Stritarja, Mance Komanove, Jana Plestenjaka, Ivana Cankarja, Franceta Bevka, Ksaverja Meška in Franca Koblarja. V osmih prizorih so prikazali razmišljanja in dogajanja ob božiču. Skoraj štirideset igralcev otrok, odraslih in citrarka Barbara, je s svojo igro izzvalo med gledalci marsikateri spomin. Ob posameznih prizorih pa se je orosilo tudi gledalčevo oko.

Prizori so bili domiselno izbrani. Scena in melodija citer sta pričarala občutja preteklih časov. Skrbno prikazani prizori pa so ta občutja še povečali. Predstava je bila čarobna. Čarobnost dogajanja pa je poglobil prizor nastopajočih s prižganimi svečami in čutno zapeto »Sveta noč«.

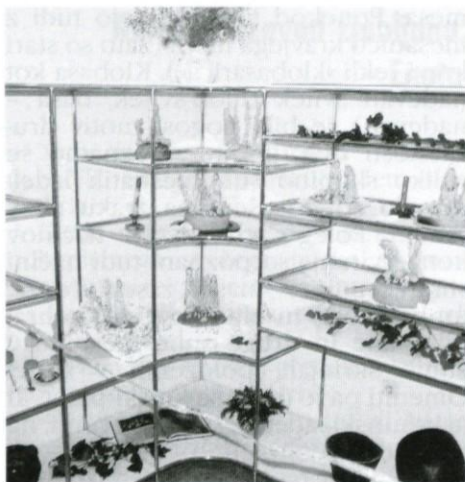
Vsem nastopajočim in vsem, ki so bili za odrom in skrbeli, da se je predstava tekoče odvijala, se lahko le zahvalimo in čestitamo, z željo, da bi bilo takih in podobnih prireditev še več. Po končani predstavi so si obiskovalci ogledali razstavo božičnika s testenimi jaslami. Razstavljenih je bilo devet božičnikov z jaslami, pripomočki za izdelovanje jaslami in prikaz izdelave figur za jaslice. Obiskovalci so bili nad izdelki prijetno presenečeni. Niso mislili, da njihove

znanke in sosede, z okornimi rokami in nevešče oblikovanja, lahko ustvarijo tako prikupne in krhke izdelke. Prav vsi obiskovalci razstave so bili zadovoljni in ni jim bilo žal časa, ki so ga namenili za obisk predstave in razstave.

Tretji dogodek v decembrskih dneh je bilo delovno srečanje slikarjev - EX-TEMPORE 99. 18. 12. 1999 so prišli v Krašnjo slikarji iz Domžal, Kamnika, Mengša in Krašnje. Kar trideset parov rok se je lotilo okvirne delovne teme »Dano nam je živeti v dveh tisočletjih«. Zanimiva tema in tudi zanimiv izziv za slikanje v olju, akvarelu, pastelu, grafiki... Predno so slikarji začeli z delom, sta jih pozdravila župan občine Lukovica in predsednik Krajevne skupnosti Krašnja in jim zaželela uspešno delo, vesele božične praznike in srečno novo leto 2000.

Ker je tokratno slikarsko srečanje le en dan, bo večina slikarjev svoje izdelke dostavila v osnovno šolo Krašnja do 20. januarja 2000. Razstava del pa bo postavljena ob slovenskem kulturnem prazniku v februarju.

Tudi slikarji so si ogledali razstavo božičnika s testenimi jaslicami. Navdu-

šeno so si ogledovali izdelke krašnjanskih žena in marsikomu je bilo potrebno opisovati pripravo testa, postopek izdelave in sušenja jaslic. Bili so enotnega mnenja, da si je bilo vredno ogledati božičnik s testenimi jaslicami.

Isti večer, ko je bila tudi ponovitev predstave Božič na Slovenskem, si je več kot polovica slikarjev ogledala tudi predstavo. Obisk na predstavi je bil prav

tako kot ob premieri dober. Gledalci so prizore z zanimanjem spremljali in s ploskanjem nagradili igralce.

Po predstavi pa so si udeleženci ogledali tudi razstavo Božičnikov s testenimi jaslicami.

Prostor v osnovni šoli v Krašnji, ki ga Krašnjani uporabljajo za druženja, je bil premajhen, da bi lahko primerno sprejel vse obiskovalce. Res škoda, da Krašnja ne premore primerne večjega večnamenskega prostora, kjer bi obiskovalci sede in udobno spremljali prireditve. Prepričana sem, da bi bilo druženje še bolj številčno in tudi otroci osnovne šole bi imeli več možnosti, da bi nam predstavili znanje, ki so ga pridobili na pevskih vajah, pri dramskem krožku in pri plesnih vajah.

Vsem občanom Občine Lukovica, bližnjim in malo bolj oddaljenim, lahko priporočim: pridite v Krašnjo in si oglejte dogajanja, ki jih pripravljajo prizadeveni člani KUD Fran Maselj Podlimbarski in Športno društvo Krašnja. Prepričana sem, da boste vedno zadovoljni in če boste na eni prireditvi, se boste radi udeležili vseh naslednjih.

Magda K.

TUDI TRGOVINA NAPREDEK PROMOVIRA KRAŠNJO

V četrtek, 16. decembra, so se malo pred šestnajsto uro pred krašnjaško trgovino Napredek začeli zbirati ljudje. Vzdušje je postajalo vse bolj slavnostno. Pričakovali so visok obisk. Kmalu se je pojavil Tomaž Humar, alpinist, ki je s svojim himalajskim vzponom presenetil ves alpinistični svet in dvignil meje mogočega v nam nedoumljive višine, in z njim Dušan Mravlje, človek, ki je pretekel Ameriko v rekordnem času, ultramaratonec, ki je že več let med prvimi imeni tega športa na svetu. Razumljivo je torej navdušenje ob njenem prihodu. Prvi ju je pozdravil predsednik športne-

ga društva Krašnja Marjan Štrukelj, za njim pa še direktor občinske uprave Vinko Pirnat, ki jima je tudi izročil spominska darila. Poslovodkinja Kristina ju je pospremila v garderobo in kmalu sta se pojavila kot Napredekova delavca v trgovini. Znana resnica, da so veliki ljudje najboljši sogovorniki, se je izkazala tudi tukaj. Klepet z otroki in odraslimi se je razživel. Šale na račun težav, ki sta jih premagovala na svoji športni poti, pa dogodki, ki sta jih doživljala s prijatelji... Seveda so se krajnani tudi predstavljali njima. Nekateri so se prišli predstaviti kar od daleč, na primer iz Celja, Velenja, Ljubljane... Kako pa naša gosta? Najbolj sta uživala v pogovoru z otroki, Mirkom Lebarjem, pa harmonikašico Uršo, s katero je

Tomaž tudi zapel. Poslovodkinja Kristina pa je kot dobri duh skrbela, da je vse potekalo v miru in v zadovoljstvo vseh. Na vprašanje, kakšno je njuno sporočilo ob odhodu, sta odgovorila: »Še siti me boste!« »Saj bom še štiri dni tekel pri vas!« je rekel Dušan. Tomaž pa: »Krašnje ne bom pozabil! Tako lepo mi je bilo med vami, da se bom zagotovo še vračal. Skoraj gotovo se bom udeležil naslednjega Šraufovega pohoda.« Kaj pa ob novem letu? »Veliko zdravja, pa uf... ostanite takšni, kot sem vas danes spoznal!« Hvala za lepe želje, Tomaž! Odšla sta. Ali se bosta res še vračala? Morda! Gotovo pa je, da sta bila danes v Krašnji na obisku športnika, ki po svojih dosežkih zaslužita prostor med legendami slovenskega športa.

ZDRAVNICA ANJA BABIČ

Zdravje je naše največje bogastvo, a v življenju se nam žal velikokrat dogaja, da ta zaklad izgubimo in tedaj smo prisiljeni poiskati strokovno pomoč.

Poleti sem se zaradi težav z zdravjem odpravila v Zdravstveni dom v Lukovico, kamor pač hodim že od nekdaj. V čakalnici me je presenetila precej dolga vrsta čakajočih, toda vsi smo se lepo zvrstili. Sprejela me je mlada, črnolasa zdravnica. Prijazno in potrpežljivo je prisluhnila mojim zdravstvenim problemom...

Zdravnica Anja Babič, dr. medicine, je 10. maja 1999 zamenjala dosedanega dolgoletnega zdravnika dr. Marka Pippa, ki se je upokojil. Njegovi pacienti smo sedaj njeni pacienti! Večina od nas jo je prvič videla in srečalo šele v Zdravstvenem domu. Radi bi kaj več zvedeli o njej, saj je vendarle sedaj naša zdravnica, zato sem se odločila in jo prosila za kratek intervju.

Doma je z Gorenjske, iz Kranja. V Ljubljani je zaključila medicinsko fakulteto (6-letni študij) in po diplomi je 2 leti opravljala t.i. sekundariat po različnih bolnišnicah. Tako je na Jesenicah delala v kirurgiji, v Kranju v ginekologiji, na Golniku v interni medicini... Po opravljenem 2-letnem pripravništvu je bila zaposlena 8 mesecev v splošni ambulanti v Fužinah, zatem se ji je po 5-ih mesecih dela za starostnike v ZD Domžale ponudila priložnost, da zamenja v Lukovici dr. Pippa.

priročno, da ni potrebno po vsako zdravilo v Domžale). Trudi se, da kot zdravnik ne predpisuje zgolj ustreznega zdravila, ampak posveča veliko pozornost osveščanju pacientov (preventiva, preprečevanje bolezni), želi odkrit obojestranski pogovor, disciplino. Poudarja, da je prav zaupanje med zdravnikom in pacientom tista »rdeča nit«, ki

vodi v uspešnost zdravljenja. Sicer pa pravi, da se v Lukovici počuti zelo dobro; njeni pacienti smo v pretežni večini »hvaležni pacienti«, pripravljani smo sodelovati in se držati njenih priporočil in tudi sami kaj narediti za svoje zdravje.

V pogovoru sva se dotaknili tudi njenih poklicnih želja. V bližnji prihodnosti si želi dodatne opreme ambulante in ureditev prostora, kjer bi lahko oskrbela lažje poškodbe ali opravila določene posege. Upa, da se bo ta želja

uresničila, ko bodo pediatrično ambulanto preselili v zgornje prostore Zdravstvenega doma. Taka posodobitev bi bila nedvomno zelo dobrodošla tudi za vse, ki obiskujemo to ambulanto. Morda pa še ne veste, da je tu že mogoče opraviti EKG srca.

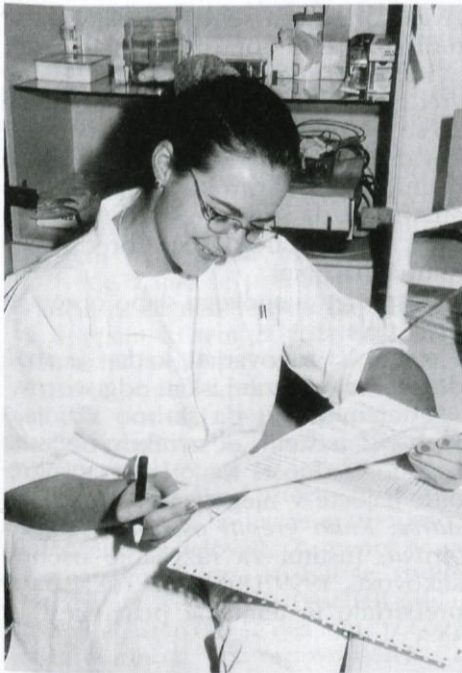
Ko sem ji omenila, da je bila kar ves november odsotna, se je malo nasmehnila. Med letom je želela delati strnjeno, da se je vpeljala in spoznala novo delovno okolje in svoje paciente. Dopusi si je »privoščila« šele pozno jeseni in ker obožuje potovanja, je s prijateljem spoznavala Mehiko in Kubo.

Na koncu mojega pisanja bi rada omenila še neko zanimivost.

Nekako pred letom dni sem se čisto slučajno seznanila z neko nadvse prijetno gospo iz Kranja. Iz pogovora sem razbrala, da je med drugim tudi mati štirih (nedvomno zelo talentiranih) otrok in da je prvorojenka zdravnica. Danes šele vem, da je njeni prvorojenki ime Anja in je sedaj zdravnica v Lukovici.

Dr. Anja Babič, želim vam še naprej dobro počutje, tako na vašem delovnem mestu kot tudi zasebno, ter uresničitev vaših želja.

Marinka P.

In tako je sedaj tukaj med nami. Predana svojemu poklicu, se je z vso svojo mladostno zagnanostjo, energično in disciplinirano lotila dela kot splošna zdravnica za odrasle. V začetku ji je veliko časa jemalo spoznavanje posameznikov. Nekoliko si je preuredila tudi delovni prostor in povečala interno lekarno (to je za nas paciente sila

NIČ MI NE MOREŠ

*Ne maraš,
da bi te videla,
niti da bi te slišala.
Z zarotniškim molkom
si mi zapečatil oči in ušesa.
Ampak jaz sem čez
in čez razgrnila kostanje,
ki sva jih nabrala ob poti
v nekem sončnem popoldnevu,
in nič mi ne moreš,
ko jih v mrzlih večerih prebiram
še tople od sonca in tvojih dotikov.*

*Nanizam jih v ogrlico
in si jo pripnem okoli vratu.*

Darinka

TEBI NE

*Svojim dlanem bom povedala,
da te imam rada.
In svojim očem,
ko bodo jokale.
V veter in čas
bom tisočkrat zavpila
na ves glas
in vsemu, kar bo ustvaril čas,
bom povedala,
da te imam rada,
samo tebi,
tebi bom zamolčala...*

Petra Mahkota

Zrcalce zrcalce, povej, kdo je najlepši v deželi tej?

Jaz?

Ti?

Ali kar oba?

Podoba o sebi je seštevek vseh pričanj, stališč, občutkov in misli, ki jih ima oseba o sebi. Oblikuje se postopno, na podlagi reakcij z okoljem, s pomembnimi drugimi in lastno aktivnostjo. Proces oblikovanja samopodobe poteka preko zadovoljevanja osnovnih človeških potreb. V začetku otrok sebe ne razlikuje od drugih ljudi in od fizičnega okolja. Sčasoma dobiva informacije preko različnih čutil, ki se akumulirajo in v zavesti ustvarijo sliko o sebi. Izkušnje, ki se pogosto in dovolj dolgo pojavljajo ter so čustveno močne, vplivajo na to, kako bo otrok doživljal sebe. "Drugi" z dajanjem povratnih informacij delujejo kot ogledalo. Posebej pomembna so sporočila, ki jih dajejo čustveno pomembne osebe: starši, vzgojitelji, učitelji, vrstniki... Dobri kontakti so tisti, zaradi katerih se lepo in udobno počutimo ter so osnova za oblikovanje pozitivne slike o sebi. Otrokova potreba po dotiku in pozornosti je tako velika, da je boljša kakršnakoli pozornost kot nobena. Dobro vemo, da se otrok, ki ne dobi pozitivne pozornosti, otrok, ki je prezrt, ni pohvaljen..., potruditi, da dobi vsaj slabo, negativno pozornost. Kritika, graja, roganje, omalovaževanje in nezmožnost doseganja realnih uspehov vpliva na razvoj negativne samopodobe, posebej v zgodnjem otroštvu.

Družina je zibelka oblikovanja pozitivne samopodobe in samospoštovanja. Danes velja, da se temelji osebnosti in osnovne poteze človekove podobe o sebi oblikujejo v prvih petih letih življenja, ko je otrok telesno, socialno in čustveno odvisen od

družine. V tem obdobju otrok sprejema odzive staršev in bližnjih sorodnikov ter ugotavlja, če ga imajo radi, če ga sprejemajo in cenijo in če je uresničil njihovo pričakovanja. To je tudi čas, ko otrok spoznava, kakšen je svet, v katerem živi: varen, vreden zaupanja ali sovražen in nevaren. To temeljno naravnost do sveta in drugih ljudi bo ohranil tudi kot odrasel človek. Če je bil svet zanj ogrožujoč in poln nevarnosti, ga bo na ta način doživljal tudi v odrasli dobi, tisti pa, ki zgradijo zaupljiv odnos, bodo z zanimanjem in vedoželjnostjo raziskovali tudi kasneje.

Vsi starši si želimo, da bi bili naši otroci v življenju uspešni, da bi se razvili v ponosne, samozavestne posameznike, ki bodo znali pogumno stopiti v svet in se spopasti z ovirami vsakdanjega življenja. To bodo naši otroci zmogli, kadar jim bomo dovolili, da se nam kdaj uprejo, nam rečejo NE in zato ne bodo izgubili naše naklonjenosti in ljubezni. To, da jih imamo radi in jih sprejemamo tudi, kadar se ne strinjamo z njihovim vedenjem, daje otrokom temeljni občutek varnosti, ki ga potrebujejo za razvoj občutka lastne vrednosti. Robert Reasoner navaja, da je občutek lastne vrednosti občutek samospoštovanja, ki vključuje pet dejavnikov. Poleg že omenjenega občutka varnosti vključuje še občutek identitete, pripadnosti, smisla ali ciljne naravnosti ter občutek sposobnosti.

Za otroka s pozitivno samopodobo je svet prijeten, lep, pripravljen se je potruditi in razvijati svoje sposobnosti ter jih tudi pokazati drugim. Tak otrok je dobrovoljen, razigran ter sprejema omejitve staršev in drugih avtoritet.

Pri oblikovanju samopodobe imajo najpomembnejši zgodnji vpliv starši in družina, v obdobju mladostništva pa so za nadaljnje oblikovanje samozaupanja izredno pomembni tudi odnosi z vrstniki. Družba vrstnikov je mladostniku glavni vir povratnih informacij o samospoštovanju, normah, medsebojni podpori in nudi največ priložnosti za urjenje večšin, povezanih z odraslostjo. V tesnih prijateljstvih, v katerih delijo mnenja, dobivajo potrditve za svoja razmišljanja in informacije o tem, kaj drugi mislijo, čutijo in doživljajo. To utrjuje mladostnikovo samozaupanje. Brez tesnega prijatelja je prikrajšan za pristno komunikacijo in trpi celo predstava, ki jo ima o sebi.

Podoba o sebi pomembno vpliva na naše vedenje, čustvovanje, na občutek zadovoljstva in uspešnost na različnih področjih. Pozitivna podoba o sebi je osnova za zdravo in konstruktivno življenje, povezana je z vedrino in večjo količino energije. Je temelj občutka lastne vrednosti, visokega samospoštovanja in pričakovanja uspeha pri najrazličnejših aktivnostih. Nizko samospoštovanje in neuresničene zmožnosti posameznika pa krojijo negativno podobo o sebi. Takšni posamezniki nimajo zaupanja vase, delujejo pod svojimi sposobnostmi in ne razvijajo svojih močnih področij.

Virginija Satir (Izboljšanje čustvene in duševnega zdravja, priručnik za učitelje in druge, ki delajo z mladimi, 1996) pravi, da lahko starši pomagajo otroku razvijati in ohraniti samospoštovanje vsaj na tri načine:

- s tem, da mu nudijo toplino in ljubezen ter ga brezpogojno sprejemajo kot osebnost z lastnimi pravici;

- s tem, da otroku pokažejo, da se resnično zanimajo zanj - tako, da se z njim igrajo, da mu berejo in mu nasploh pokažejo, da ga imajo radi in da je zaželen. Kritika in kazni naredita otrokovemu samozaupanju mnogo manj škode kot popolna brezbržnost;

- s postavljanjem sprejetih omejitev pa tudi s strpnostjo in odpuščanjem. Strogi in avtoritarni starši lahko škodljivo vplivajo na otrokovo doživljanje samega sebe." Škodljiv pa je tudi vpliv zelo popustljivih staršev.

Reasoner pravi, da občutek lastne vrednosti spodbujamo z načinom, kako se z otrokom pogovarjamo, s pričakovanji, ki jih izražamo in z izkušnjami, ki jih otroku omogočamo. Mnenja je, da straši ne smejo:

- "svojega otroka štiti pred težavnimi situacijami

- sprejeti njegovega slabo opravljene dela

- otroka zagovarjati, kadar se znajde v težavah in zanj iskati odgovorov."

Pomembno je, da skrbno razvijajo vseh pet naštetih dejavnikov občutka osebne vrednosti. Kako lahko to naredite, najdete v njegovem vodniku za starše: *Kako krepiti osebnost svojega otroka*, Inštitut za razvijanje osebne kakovosti, 1999 Ljubljana. Tukaj pa si preberimo le temeljne postavke (str. 31-32):

Občutek varnosti:

- Povejte svojemu otroku, kakšno vedenje pričakujete od njega.

- Dosledno uveljavljajte svoja pravila tako, da bo otrok razvil občutek odgovornosti.

- Vzpostavite zaupanje.

- Pomagajte otroku, da se čuti varnega.

Občutek pozitivne samopodobe:

- Otroka obravnavajte kot pomembno osebnost.
- Imejte ga radi in ga sprejemajte takega, kot je.
- Spodbujajte otroka, da se zave svojih sposobnosti.
- Čas, ki ga preživite z otrokom, naj bo kakovosten.

Občutek pripadnosti:

- Skrbite za dobre družinske odnose.
- Naučite svojega otroka biti član skupine.
- Spodbujajte njegovo pripravljenost pomagati drugim.

Občutek smisla:

- Gojite pričakovanja do svojega otroka.
- Pomagajte mu oblikovati uresničljive cilje.
- Pokažite, da mu verjamate in mu zaupate.

- Širite njegovo zanimanje in spodbujajte nadarjenost.
- Oblikujte sistem nagrajevanja, kadar otrok potrebuje spodbude.

Občutek sposobnosti:

- Pomagajte otroku oblikovati načrt dejavnosti za dosego zastavljenih ciljev.
- Spodbujajte in podpirajte ga.
- Otroku dajte povratno informacijo o doseženem napredku.

Dr. Rober W. Reasoner je mednarodno uveljavljen strokovnjak, avtor, predavatelj in raziskovalec. V svojem ustvarjalnem delu je oblikoval tudi program z naslovom *Razvijanje pozitivnega samovrednotenja mladostnikov*, ki ga je odkupila tudi naša šola in pridobila licenco za njegovo izvajanje. Zavedamo se, da le s skupnim sodelovanjem lahko uspešno krmarimo na poti oblikovanja občutka lastne vrednosti, pozitivne slike o sebi, samospo-

štovanja in v končnem, oblikovanja lastne identitete. Priporočamo, da v podporo navedenemu z otrokom preberete tudi knjigo Suzanne Harrill: *Ti si zvezda tvojega življenja iste založbe*.

Slovarček:

Samopodoba je *posameznikova zaznava samega sebe* (kdo sem, kakšen sem, kaj čutim, kaj mislim, kaj želim, kaj hočem)

Samospoštovanje je *vrednostna predstava o sebi*, ki nam jo daje podoba o sebi (materialni, socialni, duševni - psihični, duhovni jaz).

Identiteta predstavlja *doživljanje svoje celovitosti in istočasno različnosti od drugih*. Zrelost predstavlja sposobnost sprejemanja odločitev o sebi, biti odgovoren za svoja dejanja in imeti primeren stik s samim sabo in okoljem.

Julija Pelc, dipl. psih.

10. DRŽAVNI OTROŠKI NACIONALNI PARLAMENT

V ponedeljek, 6. decembra, sem doživela izjemen dogodek. Udeležila sem se 10. Državnega otroškega parlamenta v Ljubljani. Tu smo se zbrali predstavniki regij cele Slovenije ter naši mentorji. Parlament je potekal v veliki dvorani državnega zbora, s pričetkom ob 10. uri. No, pa naj vam opišem moj srečni dan. Zjutraj sem se ob prelepem jutru peljala z mojo mentorico go. Ljiljano Gedrih proti Ljubljani, in to naravnost v veliko dvorano državnega zbora. Bila sem izjemno vznemirjena, saj sem vedela, da me čaka veliko doživetje. Zame še posebno, saj so me določili za članico delovnega predsedstva. Sprejem, ki sem ga doživela v parlamentu, mi je bil všeč, saj so vsakemu, ki je prišel, pripeli modro in rdečo pentljo (modra pomeni boj proti spolnemu nasilju, rdeča pa boj proti AIDSU). Do pričetka parlamenta pa sem že spoznala nove prijatelje. Pred pričetkom smo bili vsi bolj napeti, a kasneje smo začeli sproščeno sodelovati. Z menoj v delovnem predsedstvu so bili še: voditelj parlamenta Nejc Sedej (voditelj oddaje Jasno in glasno), in še dva fanta iz Logatca in Maribora, oba osnovnošolca. Najprej smo vse vljudno pozdravili, še posebno pa go. Viko Potočnik ter g. Janeza Podobnika, predsednika DZ. Z njima sem se tudi rokovala in na kratko poklepetala. No, tema parlamenta je bila: **IMAVA SE RADA**. Pogovarjali smo se, dajali nove predloge in zamisli. Naša mnenja so, da se moramo več pogovarjati o spolnosti s starši, učitelji in zdravniki. Želimo si več informacij, saj

se bomo le na podlagi tega lahko laže odločali, katero pot izbrati, da bo prava. Ugotovitvam, ki so jih povedali predstavniki regij, pa smo kasneje na odprti razpravi dodali še nekaj naših mnenj. Po izčrpnih uri in pol pa smo si zaslužili odmor, a pred tem smo doživeli presenečenje. V dvorano so pripeljali veliko torto, z desetimi svečkami, ki smo jo kasneje seveda pojedli, saj je parlament praznoval 10. obletnico. Vsi smo peli Happy birthday («Izi band» pa je igral) tako, da je bilo vzdušje enkratno. V odmoru smo se kaj hitro spet našli, da smo poklepetali in se po dvajsetih minutah vrnili v dvorano. Ostala nam je samo

še točka, kjer smo sprejemali sklepe za naslednji otroški parlament. O, še in še bi lahko govorila o parlamentu in o naših predlogih, vendar naj bo dovolj. Vsi smo (iz parlamenta) odšli polni navdušenja, novih idej in spoznanj. Tudi sama sem bila neizmerno vesela, da sem se lahko udeležila tega parlamenta. To je zares velik dogodek in za to pripada vsa zahvala mojim staršem in učiteljem, ki so mi stali ob strani. Hvala vsem!

SPOLNOST JE DEL NAŠEGA ŽIVLJENJA, ZATO SE MORAMO O NJEJ POGOVARJATI.

Špela Kveder

NEMIREN OTROK IN UČNE TEŽAVE

Učne težave so v močni korelaciji z nemirnostjo otrok oziroma nezaželenimi oblikami vedenja ter odzivanja, ki otroka vpenjajo v neki začarani krog socialnih težav.

Večina otrok z učnimi težavami je prekomerno nemirna, težave pa se stopnjujejo s starostjo otrok.

Čim mlajši je otrok, tem težje zdrži na miru, ob istem opravilu ali delu. Tak otrok s svojim nemirnim vedenjem ovira tako sebe kot sošolce in nenazadnje tudi učitelja. Opomini tu nič ne zaležejo, ker otrok preprosto ne zmore biti na miru in se tudi ne zaveda, da je s svojim vedenjem moteč.

Poleg nemirnosti imajo ti otroci tudi dobre in slabe dneve, kar pomeni, da so

ob slabih dnevih skorajda nemogoči s svojim vedenjem in pouk zelo otežkočajo.

Nemirnost se običajno stopnjuje po urah pouka. Prve ure so nekoliko manj moteči, ko pa so utrujeni, je nemir v zadnjih urah zopet na meji znostnosti.

Za nemirnega otroka je značilno, da potrebuje veliko gibanja, ker je gibanje odvod njegove odvečne energije.

Z odraščanjem in zorenjem se nemirnost zmanjšuje in v puberteti večinoma izzveni. Zelo pa pomagajo takšnim učencem zdravila, ob katerih se zelo umirijo, hkrati pa se ob jemanju zdravil poveča zmogljivost za učenje.

Če imamo v razredu takega otroka, potem nekoliko omilimo to nemirnost s tem, da mu učitelj večkrat omogoči med poukom gibanje s tem, da mu zada kakšno nalogo, opravilo, kot npr. da pobriše tablo, ga pošlje v tajništvo po papir ipd.

Mnogi nemirni otroci potrebujejo veliko telesnega dotika – to jih izredno pomiri, zato je bližnja učitelja pri takem otroku zelo pomembna (če je njun odnos prijateljski).

Velikega pomena je tudi sodelovanje staršev takih otrok s šolo in strokovnimi delavci, ki se z njihovim otrokom ukvarjajo. Zelo pomembno je namreč, da se zadanih navodil pri delu in učenju držijo tako starši kot otrok, oziroma, da ga imajo starši pod kontrolo.

Če sodelovanja in zaupanja ni, so rezultati dela s takim otrokom zelo jalovi oziroma nični. Ko pa se sodelovanje odpre in si starši, otrok in šolniki zaupajo ter dobro sodelujejo, pa že lahko govorimo o napredku, ki se dotakne predvsem otroka in takrat šele lahko govorimo o uspešnem delu, s katerim otroka počasi utirjamo na pot dobrega učnega procesa.

Pedagoginja, Lilijana Gracar

UČNE TEŽAVE NAŠIH ŠOLARJEV

Med osnovnim šolanjem ima veliko otrok učne težave, nekateri samo pri enem predmetu, drugi pri dveh ali več, nekateri pa tudi pri vseh. Nekateri težave posegajo le na področje enega predmeta, posamezne učne snovi, druge se kažejo kot kombinirana motnja pri več predmetih.

Težave lahko trajajo samo nekaj časa, celo leto, nekaj let ali pa so prisotne ves čas šolanja.

Značilnost učnih težav je v neuspehu, ki nenehoma spremlja učence v učnem procesu, ob tem pa jih spremlja tudi zvrhana mera strahu. Če se ta neuspeh pri učenju nenehno ponavlja, potem deluje le še kot močna zavora pri učenju in na poti k uspehu.

Učenci z učnimi težavami imajo v veliki meri slabše razvite tiste sposobnosti, ki so potrebne pri osvajanju snovi v prvih razredih osnovne šole (npr. sposobnosti branja in pisanja).

To namreč odločilno vpliva na potek celotnega šolanja v osnovni šoli, ob tem pa se v najnežnejših letih pri učencih oblikuje tudi njihov odnos do šole in do učenja.

Če se neuspehi kopičijo in ponavljajo, otrok izgubi voljo do učenja in šola se mu začne upirati.

Vzroki za neuspeh tičijo v občutku nesposobnosti, nemotiviranosti za učenje ter odporu do učenja samega, kar je posledica neuspehov v prvih letih šolanja.

Ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da večina učnih težav z zorenjem izzveni ali pa se v večji meri zmanjšajo, nekateri pa se tudi samo omilijo.

Otroci z učnimi težavami v nižjih razredih, ki pa jim težave v višjih razredih izzvenijo, imajo v svoji podzavesti

še vedno občutek neuspešnosti in manjvrednosti, zato je toliko večjega pomena, da jim šolniki stojimo ob strani z vzpodbudami in različnimi motivacijami, kot so neke vrste terapevtski programi v katerih si gradijo lastno samozavest ter samoaktualizacijo, s katerima si utrjujejo čustvene in motivacijske dejavnike v samem procesu učenja (takšen projekt deluje tudi na naši šoli, v sodelovanju s Pedagoško fakulteto).

Morda se ljudje kot družbena formacija premalo zavedamo, da neuspeh otrok v šoli obremenjuje tako otroka kot njegove starše in hkrati tudi družbo kot celoto.

Zato je preprečevanje neuspeha v šoli izrednega pomena, ne le za posameznika, za njegovo duševno in socialno dobro pozicijo v družbi, ampak tudi za družbo samo.

V družbenih kronikah se je nanizalo veliko primerov mladostniškega prestopništva in le-to je v zelo tesni povezanosti z neuspehi otrok in mladostnikov v šoli.

Preprečevanje neuspeha in osipa v šoli pomeni hkrati preprečevanje nezaželenih oblik vedenja pri naših otrocih, tako šoloobveznih kot mladostnikov.

Poudarila bi rada še en vidik, ki se nanaša na otroke s specifičnimi učnimi težavami. Veliko teh otrok je namreč zelo sposobnih ali pa tudi posebno nadarjenih, sposobnih divergentnega mišljenja.

Če se zazremo v zgodovinska dejstva, lahko zasledimo kar nekaj znanstvenikov in umetnikov, ki so v svojih šolskih letih imeli izrazite specifične učne težave (kar je še danes vidno iz njihovih rokopisov). Med njimi so npr. Leonardo da Vinci, Ludwig van Beethoven, Albert Einstein.

Ob teh podatkih pa je tudi zaslediti dejstva in trditve, da ti ljudje današnje osnovne šole ne bi dokončali brez posebnih oblik pomoči, ki so je deležni naši učenci s specifičnimi učnimi težavami, ob korekcijah pri strokovnih delavcih na OŠ.

Iz tega konteksta lahko povlečemo tezo, ki nam razkriva zelo jasno sporočilo o otrocih z učnimi težavami; ti otroci so torej naš »možganski kapital«, katerih izgubo preprečimo z ustreznimi strokovnimi korekcijami.

Pedagoginja, Lilijana Gracar

NA TESNIH POTEH

*Niso tukaj,
ne tam
ne drugod.
Ne vedo,
ne kam
ne od kod.
Brezimnih obrazov
po sencah
hodijo,
v nevidnih oblekah,
s kratkimi stavki
v grlu.
In v zasilnih posteljah
na temno stran srca
legajo,
z rdečim nebom
v polzaprtih očeh,
v preganjanci
na begu.

Srečam jih
včasih
na tesnih poteh.*

Šentviški zvon

SPOROČILO BOŽIČNIH PESMI

*Preljubi Sveti božič ti,
tebe se veselimo mi,
in jaslice napravljamo
za Tebe čedno postelj'co.*

*Sam Bog je tebe nam poslal
pa tud' orehov dosti dal;
njih hoč' mo lepo pozlatit,
in z njimi tebe počastit.*

*Dekleta, izrezljajte le
iz bele gobe brezove
golobce, naj se majejo,
krog jaslic lepo letajo.*

*Po bršel fantje pojdemo,
grozdice mu pobelimo;
v zelenju mora kótec bit,
vs a hiša se oveselit.*

*Preljubi Svet božični dan,
otrokom praznik najbolj znan,
kjer Jezusa spoznavamo
in božje dete molimo.*

*Glej, otročaji majhni smo,
podaj nam svojo rokico,
da lepo bomo rasli mi,
prav pridni kakor angelci.*

*O sveti božič, praznik naš,
ki nam veselja tol'ko daš,
ohrani nam veseli čas
in hudega obvari nas!*

S temi pristrčnimi Slomškovimi drobtinami iz leta 1846 smo pevke in pevci našega pevskega zbora Šentviški zvon voščili svojim poslušalcem za vse dneve v letu 2000. Na koncertu božičnih pesmi v domačem Šentvidu v sredo, 29. decembra, v Komendi v četrtek, 30. decembra 1999, v pozdrav prazničnim dnevom pa bomo zapeli še 6. in 8. januarja na Viru in v Črnomlju. Ob glasbeni spremljavi citrarja g. Tomaža Plahutnika in organista g. Primoža Krta smo z zborovodjem g. Karlom Leskovcem spet pričarali veseli slavošpev veselega sporočila ob jaslicah.

Poglobile so ga še instrumentalne skladbe s flavto, ki jih brezhibno izvaja naša vsakoletna gostja Adela Ramovš.

Božičnonovoletni vrvež se hitro umika napeti vsakdanjosti, ostal bo spomin, ki nas bo kdaj pa kdaj prijazno ogrel. Naredili smo prve korake v novo tisočletje. Želimo, da božične pesmi, te najlepše melodije, ki vedno znova osvojijo človeško srce in dajo polet duši, ne zamrejo v srcih ljudi.

Naj se v polni meri uresničujejo tiha pričakovanja, naj se vse tegobe in slabe stvari utopijo v valovih preteklega veka, naj dneve našega bivanja vodijo in udejanjajo dobrot, človečnost, strpnost, odgovornost in ljubezen.

Naj božične pesmi odzvanjajo v naših srcih!

Mojca S.

ATRANS IN ZEBRA

*Na Trojane vsak se rad poda
saj tu slavni krofi so doma,
da ljudje prijazni tod žive,
turistom mnogim znano je.*

*To zares prelep je kraj,
za turiste domače in tuje pravi raj,
obkrožajo čudovite ga gore,
iz njih vrhov prav daleč vidi se.*

*Rimljani so ga Atrants imenovali,
že oni so ga ceniti znali,
tod mimo so pošto furmani vozili,
pri Konški žejo si gasili.*

*Krajani skromni smo, a si želimo
da za kraj naš dragi,
kaj novega dobimo,
še prehod za pešce –
zebra bi nam prav prišla,
da mladina in starina,
bi bolj varno cesto prečkala.*

Anica Pungartnik

*Adijo leto staro,
to je naše geslo,
nekaj dobrega, pa tudi slabega
ti si nam prineslo.*

*Leto novo, izvoli k nam,
prinesi zdravja nam, miru
vse slabo pa odvrzi stran,
da o tem ne bo sledu.*

Anica Pungartnik

NE UPAM SI IZREČI TVOJEGA IMENA

*Nekaj prihaja.
Kakor tat izza vogala.*

*Tisto,
kar me bo bolelo.*

*Bo planilo
v srce?
Mi bo iz srca
trgalo?*

*V srcu nosim samo
najdragocenejše.*

*Ne upam si izreči
tvojega imena.*

Darinka

GOLOBI - PISMONOŠE, STRAST IN ŽIVLJENJE

V Sp. Prapročah pri Lukovici živi g. Jože Kos, ki ima za Slovence malce neobičajen hobi, šport, veselje strast... goji golobe - pismonoše. Trenutno jih ima v svojem lično urejenem golobnjaku 123.

G. Jože, od kje vam ideja, tako navdušenje za ta hobi, kdaj in kako se je to začelo?

»Že kot fantič se spominja, da je bilo v naši vasi na Vidmu, pa tudi v okolišu, kar nekaj domačij, po katerih so se spreletavali navadni domači golobi. Starejši brat France se je pri nas intenzivneje ukvarjal z njimi (imel jih je ca. 20 do 30), kō pa je odšel v vojsko, je skrb zanje prepustil meni. Ko sem se leta 1956 učil v Ljubljani, sem tam izsledil nekega možakarja, ki je gojil izjemno lepe golobe - pismonoše. Želja, da bi tudi jaz imel take golobe, je bila tako velika, da sem naposled od njega kupil 2 (1 par golobov - pismonoš).«

Ali ste se takoj podali v dresuro in tekmovalne »vode«?

»Takole je bilo! Kmalu po odsluženju vojaškega roka sem odšel na delo v Nemčijo. Skrb za živalce (imeli smo tudi fazane, kanarčke, eksotične ptiče) je prevzela žena Mari, ki je z otroki živela v Sloveniji. Jaz pa sem imel v Nemčiji le 4 kanarčke in par golobčkov. Tam sem kar hitro spoznal, da je golobarjenje veliko bolj razvito, razširjeno in priljubljeno kot pri nas v Sloveniji. Naročil sem se na tedensko revijo o golobih - pismonoših, ki se imenuje DIE BRIEF-TAUBE in jo še vedno prejemam. Kmalu sem se seznanil z velikim navdušencem g. Kurtom Kindlerjem, postala sva športna partnerja in začela sva se (poleg službe seveda) intenzivno ukvarjati z dresuro golobov - pismonoš in nato tekmovali. V obdobju, ko sem živel in delal v Nemčiji (to pa je bilo preko 30 let), sva s tem partnerjem na tekmovanjih dosegla velike uspehe. Ena prvih je bila diploma, ko je najin tekmovalni golob preletel v 5 urah 415 km zračne razdalje (iz Francije v Nemčijo).«

G. Jože mi je prinesel na mizo »celo naročje« raznoraznih priznanj in odlikovanj, ki sta jih s prijateljem dobila na tekmovanjih. Radovedno sem pogledala tudi v škatlice, v katerih so se svetile zlata, srebrna in bronasta kolajna. Ja, prav neverjetno!

Po ogledu in pregledu tolikšnega števila nagrad se je moje zanimanje in navdušenje še stopnjevalo.

Zaprosila sem ga, če lahko vsaj na kratko izda nekaj »skrivnosti« golobov – pismonoš.

»Obstaja več vrst – ras golobov. Posebna rasa je golob – pismonoša, ki je dresirana za prenašanje pisanih obvestil ali za tekmovanje. Najbolj se obnese t.i. belgijska rasa – Jansen, imel pa sem tudi golobe Horemans.

Največja sovražnika golobov sta sokol in kragulj. Trenira se jih postopno. Najprej se jih spusti oz. odpelje le nekaj kilometrov stran od rojstnega kraja, nato se razdalje povečujejo.

Po čem se golob orientira, ni natančne ali točne razlage, domneva pa se, da se golob – pismonoša orientira po zemeljskem magnetnem polju (mreži), ob sončnem vremenu pa tudi po soncu. Leti lahko največ do 1000 m visoko – odvisno od vremena.

Da golobi lahko tekmujejo, pa je izjemnega pomena njihovo zdravje, vitalnost, hranjenje, njihova teža.

V zimskem času, ko v glavnem mirujejo, se krmijo enkrat dnevno, sicer pa dvakrat, in to vedno ob istem času. Hranimo jih s semeni: pšenico, koruzo, grahom, sončnicami, prav »nori« so na nepražene arašide. Vsak dan menjamo vodo, občasno dodajamo vitamine. V času pred tekmovanjem je idealno, če golob dobi le 25 g hrane na dan, kajti tudi teža goloba je nadvse pomembna.«

Jože Kos z vnukinjo Jano pred domačim golobnjakom v Prapročah 15.

G. Jože, sedaj ste že kar nekaj časa spet doma v Sloveniji. Imate še kakšne stike z nemškimi golobarji? Kakšna pa je situacija v Sloveniji, obstaja kakšno društvo?

»Ja, vsako leto redno hodim z nemškimi prijatelji – golobarji na razstave golobov (v Dortmund, Essen...). V Sloveniji je 6 društev, jaz sem od leta 1987 včlanjen v Društvo golobov – pismonoš – SEL, Ljubljana. Situacija v tem društvu pa ni najbolj vzpodbudna.

V mesecu marcu bomo pričeli s treniranjem, po 1. maju pa s tekmo-

vanji. Letno imamo 10 ali 11 »dirk« – odvisno od tega, kako se v društvu zmenimo.«

Kako pa je s tem v lukoviški občini? Poznate še koga, ki se ukvarja z golobi?

»Je nekaj fantov, posebej bi pa omenil mojega dobrega prijatelja Braneta Dovjaka.«

Iz vsega, kar sem videla in zvedela od vas, Jože Kos, lahko sklepam, da so golobi resnično dobili v vašem življenju posebno, privilegirano mesto. S to nežno, na videz zelo krhko živalco ste z vsem srcem in dušo povezani in prepričali ste me, da je to vaša strast in življenje.

Marinka

KO NARAVA POKLIČE NA POMOČ

Ustavili smo se pri gospodu Petru Kosu, gospodarju lovske družine Lukovica. G. Peter Kos je že 30 let lovec, za kar ga je navdušil njegov oče. Da je naloga lovcev gojitev divjadi, krmiljenje divjadi v zimskem času, ko naravo pokrije snežna odeja in se živež težko najde in da je njihova naloga odstrel divjadi že vemo, a danes nas je zanimala predvsem vzreja fazanov.

Peter Kos se že četrto leto ukvarja z vzrejo fazanov. Pred dvajsetimi leti je bilo fazanov na tem območju dovolj, a ko so se kmetje začeli vse bolj posluževati raznih škropil, so s tem uničili tudi določen del hrane s katero se fazani prehranjujejo. Drugi vzroki zmanjšanja števila fazanov pa je širitev naselij in cest. Zato se je g. Kos odločil, da jih z vzrejo ohrani v našem okolju. Mlade kebkčke, to so mladiči divjih kur, kupujejo v Prekmurju-Beltincih, stare sedem tednov. Kot zanimivost naj povem, da mali kebkček stane 800 SIT. Vsako leto jih kupijo od 150-200 komadov. Prilagoditveni čas je do septembra, ko se privajajo na hrano, ki jo kasneje dobijo z

okolja. Njihova osnovna hrana je koruza, pšenica, solata, mrčes, hrošči, deževniki, ličinke ipd.

Skozi vso zimo imajo fazane zaprte v tako imenovanih valerjih, ki jih varujejo pred naravnimi sovražniki. Njihovi naravni sovražniki so razni plenilci; kragulj, kuna, lisica, potepuški psi in nenaravni avtomobili. V času zime se pred sovražniki ne morejo tako dobro skriti. Tisti fazani, ki ostanejo zunaj, najdejo hrano v dvanajstih krmiščih za fazane.

V mesecu aprilu se fazani pari. Približno petnajst samic obdrži v kritju zaradi jajc, ki jih izležejo maja, nato pa jih izvalijo domače kokoši, kajti fazanke zaradi valjenja v inkubatorjih izgubijo materinski čut. Meseca junija imamo nove kebkčke. Izpod domačih kokoši se jih izvali okoli 80-100.

Njihov naravni življenjski prostor so travniki, njive, rastišča ob potokih ipd. Odrasel fazan z latinskim imenom PHASIANUS COLCHICUS tehta okoli enega kilograma. Fazan izhaja iz Kitajske. Lov na fazana se začne septembra in traja do

15. januarja. Strelja se samo višek samcev, to je okoli 30-40. Vsak tak odstrel je zabeležen v knjigi, ki jo vodi lovsko društvo.

Peter Kos naseljuje tudi race mlakarice, namen pa ima gojiti tudi poljske jerebice, ki so v našem okolju že zelo redke.

G. Petra Kosa smo vprašali še, kaj bo za fazane pomenila nova avtocesta. Odgovoril nam je, da jih bo sprva hrup tovornjakov in raznih strojev motil in oviral, kasneje pa, ko bo ob avtocesti zaščitna ograja in ko se bo rastlinje ob njej obnovilo, bo to za njih predstavljalo nov življenjski prostor. Čeprav so fazani slabi letalci, jih avtocesta ne bo ločevala na dva dela.

Za konec naj še povem, da se je naš sogovornik odločil za bio pridelavo hrane, kar pomeni pridelava hrane brez nevarnih škropil, manjše ogrožanje živali in njihovih vrst. Upamo, da mu bo na tem področju sledil še kdo.

Barbara
in Sabina

MINNESOTA - DEŽELA 10000 JEZER

Z velikim veseljem pobegnem iz vele-mestnega vrveža, ki sem ga doživela v Chichagu, nazaj na »podeželje«, torej v Minnesota, točneje v Minneapolis.

Minneapolis, glavno mesto Minne-sote, poznamo predvsem po svetovno znani kliniki Mayo, v kateri so operirali tudi saudskega kralja Huseina. Sama pa sem imela priložnost spoznati, kako ljudje živijo v Minneapolisu, in to spoznanje bi rada delila z vami.

V ZDA sem bila v času, ko je v severovzhodnem delu ZDA »pustošil« t.i. vročinski val. Velika zračna vlažnost ter izredno visoke temperature zraka. Tako da je bilo na začetku kar malo šokantno za organizem, doživljati tako veliko temperaturnih sprememb. Tu mislim predvsem na klima naprave, ki so nameščene v vseh avtomobilih, v hišah, trgovinah... Američani so to vročino prenašali z ogromno količino dietne cocacole, s še večjo količino ledu, jaz sem jih pri tem seveda posnemala.

Največjo vročino sem prenašala ob obisku živalskega vrta. Bilo je zelo zabavno, ko po zunanem delu vrta ni bilo nikogar, v pokritih predelih (teh je kar polovica kompleksa celotnega živalskega vrta) pa se je ljudi kar trlo. Toda urejenost samega vrta, eksotičnost živali in prijaznost osebja so pomagali k temu, da je bil obisk vsekakor prijeten. Najbolj me je navdušil tropski vrt s pravim tropskim rastlinjem in vsemi mogočimi živalmi, ki so značilne za to podnebje. Ker pa Američani iz skoraj vsake stvari naredijo »biznis«, smo si ogledali tudi ptičjo predstavo, v kateri so nastopile ptice, ki so značilne za Minnesota. Najbolj smo ploskali ameriškemu belo-

Vožnja skozi »geto« v Minneapolisu.

glavemu orlu, ki je bil v 70-tih letih na črni listi izumrtja. Ta orel je vsekakor ameriški simbol in so izredno ponosni, da jim je uspelo ohraniti tako lepo ptico.

Spoznala ali bolje, doživela sem način, kako se Američani zabavajo, vsi, stari in mladi. Po to vrsto zabave smo odšli v zabavišni park Vally Fair, ki je velik kot 6 Gardalandov. Amerika je še vedno dežela presežnikov in to se je najbolj videlo ravno tu. Ogromne železnice (tu mislim predvsem visoke, hitre in dolge), kinodvorane, cirkusantje, vodni park, podzemni svet in neverjetno dolge vrste. Ko smo stali v

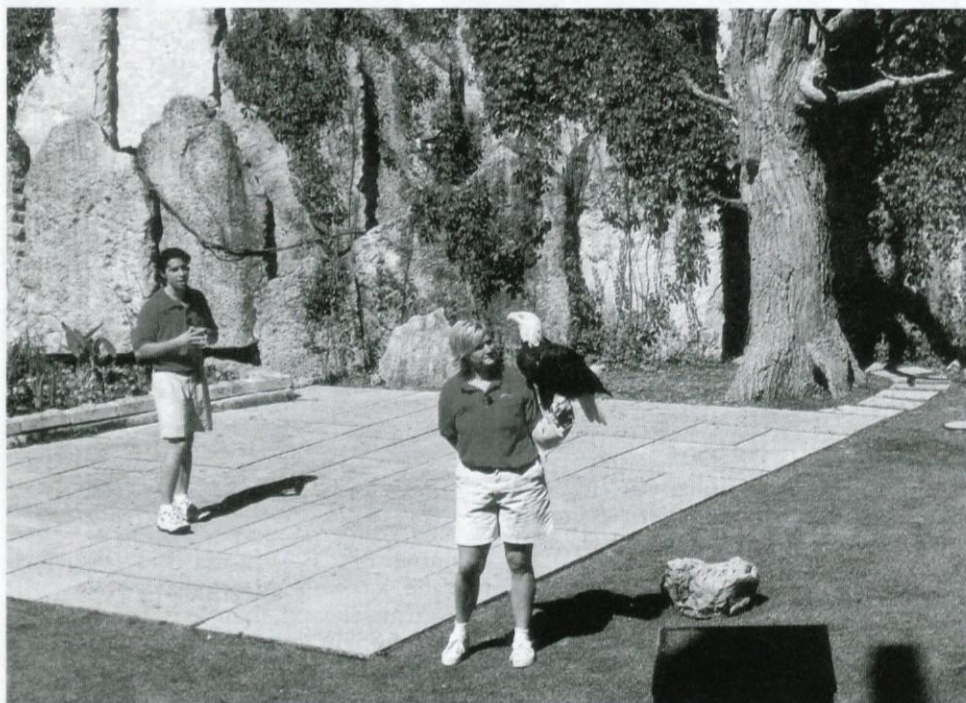
vrstah za raznovrstno zabavo (na prostem), je bilo okoli nas vse polno napi-sov, da je v vrstah prepovedano kaditi, da je prepovedano nositi alkoholno pi-jačo iz parka, da je prepovedano hoditi v kopalkah (razen v vodnem delu par-ka), kup obvestil, prepovedi, opozoril... Dejansko moraš bolj malo razmišljati, ker za vsak tvoj gib poskrbijo table. Amerika je v tem smislu neverjetno organizirana. Tudi za zabavo tako skrbi-jo table.

Bolj kot navdušila, me je pretresla vožnja skozi »geto« v Minneapolisu. Vse-povsod polni koši za smeti, razbite izložbe trgovin, stanovanjske hiše brez vrtov, propadajoče hiše, razbiti avtomobili, veliko ljudi (v glavnem so črnci in mehikanci), ki postopajo po ulicah brez vsakršnega cilja. Da bi bila ironija še več-ja, pa je na vsakem vogalu slikarja o sožitju in skupnem življenju z vsemi rasami ter verami. Toda to v getu ne drži.

Ljudje v mestih pa so neverjetno pri-jazni. Mimogrede se zapleteš v klepet z neznanecem v baru in kaj kmalu ugo-toviš, da so tudi njegovi predniki Evropejci in da so prišli v Ameriko na začetku stoletja. Zelo so ponosni na svoje korenine nekje daleč v Evropi. Sorodniki, ki sem jih obiskala na tem potovanju, so veliko bolj ponosni na svoje korenine kot mi, ki živimo v Slo-veniji. Z veliko večjim ponosom izobesi-jo slovensko zastavo, z velikim pono-som pojejo slovenske pesmi, z večjim ponosom spremljajo dosežke sloven-skih športnikov, reči moram, da so bolj slovenski kot mi, da se zavedajo, kaj smo postali in dosegli v teh devetih letih, tudi z njihovo pomočjo.

Žalostno je, da moraš v ZDA po to spoznanje.

Monika Mohar

»Bird show« z beloglavim orlom v ZOO.

Nadaljevanje iz prejšnje številke

KONCERT LETA

BABEWATCH: pogovor s pevcem Matevžem Šaleharjem.

Za začetek če bi se nam lahko malo predstavili:

Anže - bas, Miha - kitara, Blaž - bobni, Boštjan - klaviature in Matevž - vokal in po novem kitara.

Koliko časa ste že skupaj?

Skupaj smo dobri dve leti in pol, posneli smo eno ploščo, danes pa bomo zaigrali še štiri nove komade z nove plošče.

Kakšen bo naslov nove plošče in kdaj bo izšla?

Delovno je naslov plošče "Grde besede", ni pa nujno, da bo tak tudi ostal... Plošča naj bi izšla 8. februarja 2000.

Od kod prihajate?

Večina nas je iz Ljubljane, Anže pa prihaja iz Radovljice.

Od kod ime Babewatch?

Ime je debilno, če bi naredili natečaj za najbolj debilna imena, bi mi zagotovo zmagali. Nastalo je pred našim prvim "špilom", ko so nas maturantje povabili v Grčijo. Takoj smo pomislili na bejbe, plažo in nastalo je ime Babewatch. Želeli smo ga že zamenjati, vendar je glede na to, da se je že precej prijelo, to malo prepozno.

Ali imate pred nastopi tremo?

Malo že...

Ali se na koncertih kdaj motite?

Redno.

Od kod energija, ki jo kažete v svoji glasbi in na nastopih?

Če imaš rad, kar delaš, energija pride sama od sebe.

Bliža se novo leto. Ali ste zelo zasedeni?

Zelo. Igramo trikrat ta teden.

Ambicije?

Najprej moramo dokončati ploščo. V letu 2000 želimo prepričati ljudi, da je najvažnejša iskrenost oziroma kaj delaš in ne to, kaj govoriš ali kakšen avto voziš. Nihče iz benda ne mara materializma in to hočemo s svojim delom tudi povedati.

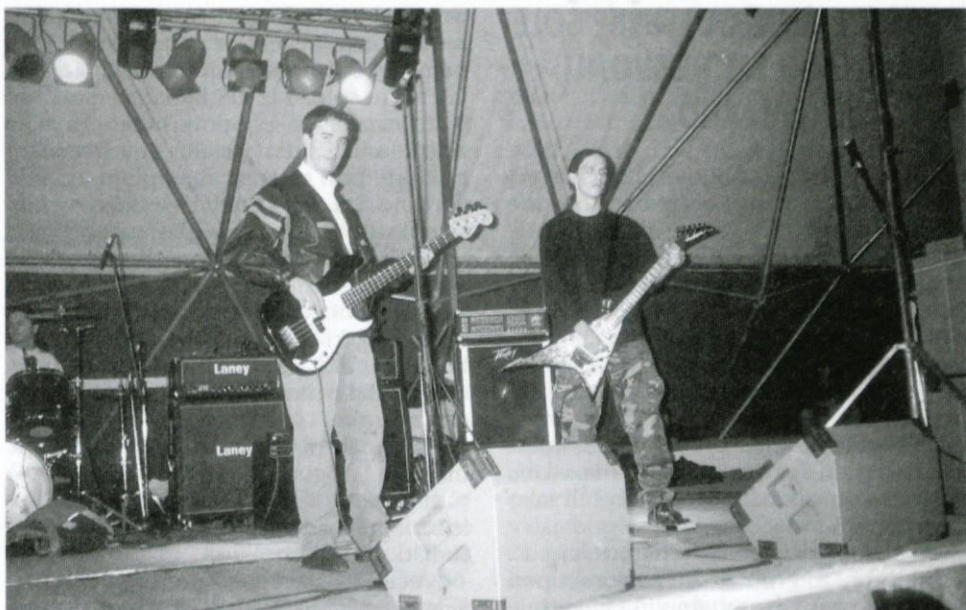
Ali ste že kdaj slišali za Lukovico?

Seveda. Bil sem že na Rokovnjačih in bilo mi je všeč.

Sporočilo bralcem:

Vse kar rab's je mer, pa jurja za per!

Več o Babewatch lahko izveste na <http://www.babewatch.zvpl.com/> ali pri njihovem fan clubu na Vodmatski 43 v Ljubljani.

DIODE: pogovor s skupino Diode.

Na začetku se nam malo predstavite.

Smo skupina Diode. Mitja - vokal, Tomaž in Jure - kitarista, Rok - bobnar, Boris - basist.

Od kod ste?

Smo iz različnih krajev, vendar pa je bila naša skupina ustanovljena v Krašnji.

Koliko časa ste že skupaj?

Skupaj smo štiri tedne.

Čigava je bila zamisel za ustanovitev skupine?

Rok je bil pobudnik. Mi pa smo bili vsi za to.

Od kje ime Diode?

Ne vem. Kar tako nam je prišlo na misel.

Za zdaj še igrate priredbe. Kakšno zvrst glasbe pa boste igrali v prihodnosti?

Hard rock.

Kdo pa bo pisal besedila?

Besedila bo pisal neki naš kolega.

Glede na to, da je to vaš prvi nastop, me zanima, če imate kaj treme?

Seveda jo imamo.

Ali ste se kaj sproščali?

Igrali smo košarko.

Kakšne načrte imate za prihodnost?

Čim več igrati.

Kaj pa ljubezen?

Večina nas je še samskih, imamo pa tudi dve izjemi.

SAUSAGES: pogovor s pevcem Goranom.

Ali bi se za začetek predstavili:

Prihajamo iz Ljubljane. V bendu nas je sedem, in sicer 2 kitari, bas, saksofon, trobenta, bobni, pripravili pa smo že ploščo.

Koliko časa ste že skupaj?

7 let.

Kje ste se našli?

Našli smo se po klubih v Ljubljani. Debata je nanese na glasbo in ugotovili smo, da vsak igra nek instrument, zato smo se nekajkrat dobili, malce povadili in nastal je bend.

Ali ste že kdaj slišali za Lukovico?

Ja. Tukaj sem živel dva tedna, ko sem šel pisat komade.

Kako se ti je zdelo?

V redu, saj sem bil stran od vsega, kjer mi nihče ni težil.

Kaj nameravate za naprej?

Posneti nameravamo novo ploščo. 3. januarja gremo v studio. Želimo si čim več koncertov.

Kakšen bo njen naslov?

Ne vem.

Bliža se novo leto. Koliko nastopate?

December je za glasbenike tako ali tako najbolj zaseden mesec, tudi mi nisimo izjeme.

Kaj počnete pred koncerti?

Pozimi pijemo čajčke, poleti pa pivo.

Kaj pa trema?

Trema v bistvu ni več, je pa nekaj vznemirjenja. Ko pa si enkrat na odru, je vse v redu. Nikoli pa ne smeš na oder z občutkom, da ti je čisto vseeno. Potem se vse skupaj slabo konča.

Ali se na koncertih kdaj motite?

Velikokrat. To spada zraven.

Vam oboževalke povzročajo probleme?

Ne. Včasih na ulici za seboj slišim kako šepetanje, problemov pa ni.

Kaj pa ljubezen?

Čule je že skoraj poročen, ostali pa smo še samski.

Nadaljevanje na strani 23

PRVO DEJANJE GORNIŠKE ŠOLE ALI KAKO SMO OSVOJILI SV. ANO

Bilo je oblačno sobotno jutro 4. grudna in komu je padlo na pamet, da smo morali biti že ob 7. uri pred halo v Domžalah, ne da bi pozabili kakšne pomembne reči za na pot. Pa še vremenska napoved je najslabša ravno za vikend. Ne, zunanji dejavniki nam niso mogli pregnati našega navdušenja in motivacije po novih dogodivščinah. Ker je predviden dvodnevni izlet v novembru odpadel zaradi problemov s kočo, nas sedaj ni mogla ustaviti niti slaba napoved. Pa ne mislite, da smo bili tako trdoglavi oz. brezglavi, da bi se podajali v kakšne stene v slabem vremenu. Ali pač. Ko smo po zmerno zložni romarski poti dospeli do cerkvice sv. Ane in tamkajšnje Ribniške kočje, smo se namenili še do Sten sv. Ane (963 m), ki pa na našo žalost niso bile nič drugega kot star triangulacijski kamen in ne preveč dobro razgledišče. Seveda je pri tem del krivde nosila dokaj nizka oblačnost, iz katere so počasi začele poplesavati male snežinke.

Koča na Mali gori je v pravem pomenu majhna, vendar ravno zaradi tega nam je vsem skupaj (7 udeležencev gorniške šole, 4 iz OŠ Janka Kersnika in 3 iz Domžal ter 4 vodniki) takoj postala zelo domača. Po kosilu in obveznem počitku, beri poležavanje, petje, igranje kart in šaha, smo imeli dve delavnici, in sicer o hoji v gore, kjer smo se pogovarjali o pripravi na gorniško turo, kaj moraš postoriti, preden se odpraviš, kako naj bi reagiral v določenih težjih situacijah, ki se ti pripetijo na poti, kako hodiš po določenih poteh in še o čem. Druga delavnica pa je bila namenjena opremi; kaj vzeti s seboj glede na dolžino in zahtevnost ture ter vremenske pogoje. Pogovarjali smo se tudi, kateri materiali so dobri pri določenem kosu opreme in kje se da to tudi dobiti.

Večerja. Palačinke. Kar ni in ni jih bilo konca; mislim predvsem na peko, pojedli smo jih tako ali tako mimogrede. Tako slastno napokani smo si uredili še ležišča, ki pa so bila že kmalu neurejena, saj so se nekateri šli tako imenovano spalna fajt igro. Ja, mame, sedaj veste, kdo je krivec za razmetane postelje. No, preden smo odšli, smo pustili vsaj tako

čisto, kot je bilo ob prihodu, za kar imajo veliko zaslugo ravno udeleženci! Večer je bil pester, kot že vsak, kjer so zraven mladi ali pa vsaj mladi po srcu (čež noč smo imeli namreč v »gosteh« dva Ribničana).

V nedeljo dopoldan smo imeli še tretjo predvideno delavnico, in sicer o orientaciji. Kako se znajdeš v neznanem svetu, kako uporabljati karto, Kompas in naravne znake, da prideš na zaželjeni cilj, kaj postoriti, če te zajame megla in še kaj, so bile teme, ki so jih nekateri z večjim, drugi pa z manjšim (nenaspanost) zanimanjem spremljali, žal pa zaradi slabše vidljivosti nismo mogli v popolnosti spraviti pod streho tudi praktičnega dela. Brez najmanjšega problema pa smo pred koncem izpeljali kepanje med udeleženci in vodniki.

Skratka glavni nameni poteka gorniške šole so bili izpolnjeni. To pa je, da smo se o določenih gorniških tema bolj poglobljeno pogovorili in znanje prenašali v prakso, da smo spoznavali nove kraje, da smo se spoznali med seboj in se lepo imeli, le hoje je bilo premalo.

Dušan Prašnikar

SILVESTROVANJE V LUKOVICI

Leto 2000 se sedaj piše že kar nekaj dni, pa vendar bodo ostali spomini na letošnje silvestrovanje. Upamo, da ste ga preživeli kar se da zabavno. Ob tej priliki se Turistična zveza občine Lukovica zahvaljuje vsem, ki so omogočili izvedbo silvestrovanja na prostem v Lukovici.

V prvi vrsti se zahvaljujemo Krajevni skupnosti Lukovica in Občini Lukovica za finančno pomoč. Zahvala gre vsem posameznikom in turističnim društvom, ki so pomagali pri pripravi silvestrovanja. Posebna zahvala gre tudi turističnim društvom, Društvom podeželskih žena Lukovica in Blagovica, ki so bili prisotni na samem silvestrovanju in tako poskrbeli za popostritev programa. Zahvaljujemo se Prostovoljnemu gasilskemu društvu Lukovica za vso pomoč pri pripravah in izvedbi silvestrovanja ter Komunalnemu obratu Lukovica za lepo očiščen prostor po praznovanju.

Obenem se opravičujemo vsem, ki se jim je zdel hrup neznosen. Prav tako nam je žal, da nismo uspeli pripraviti posebne silvestrske idile, ki je vključevala umetni sneg, saj nam letga zaradi nasprotovanja posameznikov ni uspelo pripraviti, kot smo želeli. Upamo, da ste pozitivno sprejeli tovrstno silvestrovanje na prostem in da si tega želite tudi v prihodnosti.

Lepo pozdravljeni!
Predsednik: Adolf Kos

PRAZNOVANJE NOVEGA LETA V KRAŠNJI

Leto 2000? Kje praznovati in kaj delati? Bližal se je konec leta in nekaj mladine se nas še ni odločila, kje bomo praznovali letošnje leto 2000. To leto je nekaj posebnega, saj je prelomnica tisočletja in veliko mladih je šlo prav s tem namenom praznovati v tujino (Praga, Budimpešta...).

Utrinjale so se ideje, vendar za vse smo bili že prepozni. Ostal nam je samo še večnamenski prostor v gasilnem domu v Krašnji. Vrstili so se »sestanki«; kako bomo okrasili prostor, kdo bo kupil hrano in nekaj »malega« pijače, kdo bo dal ozvočenje, saj se spodobi, da je na zabavi tudi poskrbljeno za dobro glasbo.

Ko smo se vse domenili in dobili dovoljenje za prostor, so se priprave intenzivno začele. Punce smo okrasile prostor, fantje pa so odšli po pijačo in ozvočenje. Zvečer se je mladina, ki je bila vsa nasmejana in polna energije, začela veselo zbirati. Ko pa je ura odbila polnoč, smo nazdravili z dobrim šampanjcem, nato smo si vsi voščili, kot se za novo leto spodobi in potem nadaljevali z zabavo do jutranjih ur.

V imenu vse mladine, ki je praznovala novo leto v Krašnji, želimo vsem bralcem Rokovnjača srečno, zdravo in uspešno novo leto 2000.

Petra G.

TUDI NA PREVOJAH

Zganili smo se Prevojci in zadnjo nedeljo pred novim letom krenili v gozd po jelko. Nismo se zgledovali po drugih, kar tako smo se spomnili. Razumemo se, zakaj ne bi postavili jelke ob stopu v leto 2000.

Težka je bila in dosti znoja je bilo potrebno, da smo jo postavili pokonci. Seveda je bilo potrebno znoj nadomestiti, saj bi se sicer lahko zgodilo, da se koža izsuši in popoka. Pa nam je ob tem namakanju priplavala nasproti misel, da bi na prostem, blizu jelke, praznovali vstop v novo leto. Miheličeva parcela je ravno pravšnja.

Uro pred novim letom je res zagorel kres. Sosedje so se pričeli zbirati. Bilo je hladno in bližina ognja je bila vsem v tolažbo. Seveda smo si tudi stregli z jedačo in pijačo, prineseno od doma.

Tudi raket in petard ni manjkalo. V novo leto smo si nazdravili s šampanjcem, ob tem pa je mraz skrbel, da smo se imeli še rajši.

Slovenska narodna pesem pa je bila tista, ki je bila kriva, da smo nekateri vztrajali kar do pol treh zjutraj. Potem smo se pa preselili k Pogačarju in tam pričakali prvi dan novega leta. O, tudi leto 2001 bomo pričakali na prostem! Saj je bilo tokrat tako lepo in udeležba tako številna, da bi bilo že grdo, če tega ob letu ne bi ponovili. Dobro želje, izrečene v takem mrazu, se pa tudi ne morejo pokvariti, zato se nam Prevojcem obeta srečno leto in takega želimo tudi vam.

Marjan Kveder

Z 2000 KROGI V LETO 2000

Člani športnega društva Krašnja so zopet zavihali rokave. Potrebno je očistiti ploščad in atletsko stezo ob šolskem igrišču v Krašnji. Dušan Mravlje bo tekel! Vreme prepričuje ljudi, naj odnehajo. Led se upira, snega je na igrišču in stezi menda več kot v vsej Krašnji. Požrtvovalni člani vendar uspejo. Postavijo šotor, naselijo vanj mize, točilni pult, mizo za prodajo spominkov in grelec zraka.

Nedelja, 26. decembra, ob deseti uri dopoldan. Slišimo pozdravne besede Marjana Štruklja Dušanu Mravljetu, njegov kratki odgovor, še pozdrav našega župana in že se vsi postavijo na štartno črto. Anastazij Živko Burja je tako miroljuben človek, da se tudi štartna pištola v njegovi roki ni hotela sprožiti, vendar jo je le prepričal in ultramaraton se je pričel. Dušan Mravlje je pričel teči najbolj nenavadno čestitko ob prehodu v leto 2000, kot si jo je zamislil predsednik športnega društva Krašnja Marjan Štrukelj. Kmalu je pričelo pršiti. Z metlami oboroženi člani ŠD so čistili vodo s steze.

Na ploščadi in v šotoru pa so kramljali ljudje, včasih zaploskali Dušanu ali pa harmonikarju, ki je v šotoru skrbel za

dobro voljo. Na semaforju pa so se vrtele številke, in ko se je spustila tema, je Dušan petstotič pretekel krog in tako zaključil prvi dan.

V hladnem ponedeljkovem jutru je bilo najprej treba odstraniti led s proge. Mraz je bil kriv, da se je na asfaltu delala vedno nova ledena skorja, zato so jo preganjali s soljo. Dušan je pričel s tekom ob desetih. Vesel je bil suhega vremena, saj ga je včerajšnji dež kar precej izčrpal. Prizadevni organizatorji so pridno solili progo, tako da se je led ni mogel oprijeti. Različni gostje so se sproščali ob zvokih hramonike. Le dva počitka si je privoščil Dušan in na številčnici so se številke obrnile na 1000. Dovolj za danes.

Torek, 28. december. Proga in igrišče je pokrito z ledom in snegom. Ljudje garajo, da bi kolikor toliko očistili progo. Sneg ne pojenjuje. Dušan se pojavi ob pol desetih. Včerajšnja sol mu je razžrla kožo. Pojavila sta se dva velika žulja. Prizadevnost organizatorjev ga spodbudi. Odreže si dele superg in številčnica se zopet premakne. Razmere so obupne. Člani društva neprekinjeno odstranjujejo sneg in vodo, vseh sedem ur teka njihovo delo ne preneha. Dušan kljub žuljem teče. Malo je obiskovalcev ta dan, čeprav bi ravno sedaj lahko spoznali vrednost čestitke, ki so je deležni. Spustila se je noč in na semaforju

se je pokazala številka 1500. Peklenski dan je minil.

Sreda. Bog ima rad delavne in nesebične. Dan je končno lep in delavci si lahko oddahnejo. Tudi Dušan je dobre volje, kot da ni v preteklih dneh preživljal dežja, ledu, snega in žuljev skozi 1500 krogov.

Sedaj teče zadnji del svoje čestitke. Na obisk prihajajo sponzorji, prijatelji, športniki... Prihajajo vsi, ki želijo s petinštiridesetimi delovnimi organizatorji športnega društva Krašnja, Dušanom Mravljetom in sponzorji zazeleti vsem ljudem naše domovine in ljudem sveta, miru in razumevanja. Ob zvokih harmonike Dušan Mravlje končuje svoj dvatisoči krog in preteče še enega za povrh. Srečni smo, da smo ob tem podvigu z njim in hkrati ponosni, da smo člani Športnega društva Krašnja, organizatorja tega podviga.

Predsednik Marjan in župan Živko sta Dušanu poklonila nekaj spominskih daril. Zahvalil se je in dejal, da bi težko našel kraj na svetu, kjer bi se ljudje tako predano trudili, da je lahko izpolnil svojo obljubo. Zatrdil je še, da v Krašnji ni zadnjikrat. Urša je ponovno raztegnila harmoniko in veselo druženje se je raztegnilo v noč. Enkratna čestitka ob vstopu v leto 2000 bo zagotovo dolgo živela v nas, ki smo se ji s svojo prisotnostjo pridružili.

Kotalkarska revija v RCU

Kotalkarski klub Sokol iz Ihana je 11. decembra pripravil kotalkarsko revijo v RCU v Lukovici. V programu sta sodelovala še kotalkarski klub Perla iz Nove Gorice in Kotalkarski klub Renke.

Nastopali so posamezniki in skupine. Videli smo lahko zavidljivo znanje nekaterih posameznikov. Presenečale so tudi skupine z zanimivimi koreografijami. Seveda so bili največ aplavza deležni najmlajši kotalkarji, saj je njihova prisrčnost preseгла vsa

pričakovanja. Skoraj dveurni program, ki je bil dokaj spretno voden, so zaključili z nastopom vseh sodelujočih in prihodom Božička, ki je nekatere tudi obdaroval. Skoraj sto nastopajočih kotalkarjev pa ni imelo občudovalcev iz Lukovice in okolice, saj revija ni bila najavljena kot javna prireditev, čeprav bi po kvaliteti in pestrosti programa spadala med najkvalitetnejše kulturno-športne prireditve pri nas. Morda bi ogled take prireditve le navdušil naše mlade, da bi šli potem raje na trening kotalkanja, kot pa na drugačne treninge v čebelarški dom.

K skupnem slikanju obeh ekip je z veseljem pristopil tudi župan občine Cankova. Prvi spredaj kleče levo.

GOSTOVANJE V PREKMURJU

Veterani nekdanjega nogometnega kluba Partizan iz Lukovice smo v začetku meseca oktobra vrnili lanski obisk že dolgoletnim sovrstnikom iz Cankove v Prekmurju. Medsebojno sodelovanje je navezal g. Feri Sever, čigar življenjska pot ga je vodila iz daljnega Prekmurja v našo občino. Ker je živel z nogometno žogo že od rane mladosti, je tudi po prihodu v Lukovico pričel z nogometnimi aktivnostmi.

Tako je organiziral prvi izlet lukoviških nogometašev takratnega kluba v Prekmurje že leta 1977, od takrat dalje si obe ekipi obiske redno izmenjujeta in tako poglobljata medsebojno sodelovanje in prijateljstvo. Z avtobusom smo se izpred občine Lukovica v jutranjih urah lepega sobotnega dneva odpeljali v smeri Štajerske, ker je bila na postajališču Tepanje prva kratka postaja za naužitje svežega zraka, nakar smo vožnjo nadaljevali do starodavnega mesta Ptuja, kjer smo si ogledali tankakšnji znameniti muzej na gradu, poleg ostale-

ga pa ravnokar odprto razstavo starega orožja.

Gnezda štorkelej na dimnikih in električnih drogovih so nam naznanjala, da se vozimo skozi Prlekijo v Prekmurje, kjer je bil naš cilj. Po kosilu smo odšli na igrišče, kjer so nam člani kluba pripravili topel sprejem. Pozdravni govornik je bil predsednik kluba Cankova, prisrčno dobrodošlico pa nam je zaželel tudi župan občine Cankova g. Viktor Voršič. Pred pričetkom nogometnega srečanja, katerega je vodil sodnik iz Murske Sobotice, smo gostiteljem podelili vrečke z reklamnim gradivom (promocija naše občine Lukovica), slednja pa je to tudi sponzorirala.

Lahko rečem, da smo se na lepem pripravljem igrišču naužili lepih akcij in nogometnih potez obeh ekip, ter na koncu zabeležili zaslužno zmago, ki pa ni pokvarila razpoloženja domačinov. Po tekmi smo se z gostitelji povesečili v bližnjem gostišču. V nepozabnem vzdušju smo preživeli lep sobotni večer, poln smeha in šal, ob zvokih harmonike ni manjkalo ubranega petja, seveda pa so si mnogi ob plesu pridno brusili pete na čevljih.

Ob slovesu nam je zaželel srečno vrnitev tudi župan in nam priložnostno podaril za vrstnika naše občine Lukovica, g. Živka Burjo, maketo KORENTA, ter ob pozdravih izrazil željo po večjem sodelovanju obeh občin. Zagotovil nam je, da prihodnje leto, ko bomo gostitelji mi, zagotovo pride, ter tako uresniči naše povabilo.

T. Habjanič

ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE - NOVEMBRSKI IZLET

Naša ekipa se je imenovala Eskimi. Hodili smo dolgo in iskali kontrolne točke. Točk je bilo 7. Ko smo prišli na cilj (Dobeno), smo si poiskali prostor. Ko smo popili čaj in pojedli, smo se začeli kepati. Naša skupina je bila druga. Za nagrado smo dobili sladkarije.

Andrej Trsten, 2. r.

V NEZNANO

Bilo je hladno sobotno jutro, ko smo se ob 7. uri zbrali pred pekarno. Odpeljali smo se do Domžal in od tam naprej v neznanu. Kmalu smo ugotovili, da nas pot vodi proti Gorenjski. Naenkrat pa smo zagledali Bohinjsko jezero, tam pa je bil tudi začetek našega pohoda. Razdelili smo se v skupine in začeli hoditi ob jezeru. Vodniki so nas ves čas opozarjali, naj hodimo previdno in naj ne mečemo kamenja. Na koncu jezera smo imeli malico in počitek. Pot smo nadaljevali proti

slapu Savica. Ogleдали smo si slap in se vračali v dolino. Pri koči nas je presenetil dedek Mraz. Dedek Mraz je vsakemu planincu in vodniku prinesel presenečenje. Ko je vsem razdelil darila, smo mu zapeli pesmico in odšli v

kočo. V koči smo se ogreli, malo pogovorili in odšli proti jezeru, kjer nas je čakal avtobus. Prišel je čas in vrnili smo se v Domžale in Lukovico. Bil je zelo lep, hladen in zanimiv izlet.

Katarina Čebulj, 3.r

Ljubila si življenje,
ljubila si svoj dom,
a odšla si tja,
kjer ni součastva,
ne gorja.
Zdaj v grobu mirno
spiš,
a v srcih naših še živiš.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, babica in prababica

ROZALIJA PODMILJŠAK

po domače Vrbančeva mama
iz Petelinjka pri Blagovici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, za darovano cvetje, sveče in sv. maše. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku Jožetu Vrtovšku za lepo opravljeni cerkveni obred.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo pospremili v tako velikem številu k večnemu počitku.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 52. letu me je nepričakovano zapustila moja draga mami!

Amalija Škerlak,

rojena Piko, po domače Kernova
Malči iz Šentvida 19.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, RK Prevoje, učencem 8.b razreda osnovne šole Janko Kersnik za denarno pomoč, sveče, cvetje, g. župniku za lepo opravljen obred, hvala govorniku g. Dragu za poslovilne besede. Hvala vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot. Še enkrat lepa hvala!

Žalujoči sin Igor, brat Miro
z ženo in ostalo sorodstvo

V enainpetdesetem letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, sin, oče, brat, stric in dedek

Miro Urankar

iz Korena 6

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in svete maše.

Iskrena hvala gospodu župniku Antonu Potokarju, cerkvenim pevcem, gasilcem in pogrebcem za lepo opravljen pogrebni obred, gospodu Novaku pa za lepe poslovilne besede.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnjo pot.

Vsi žalujoči

KONEC SANJ

Poletje, sonce, modre oči,
in za njimi usodna privlačnost
Ti.

Popelješ me v večnost sanj,
pokažeš mi ekstazo sreče.
Poljubiš me.

Greš in te ni,
ne tebe niti podobnih
modrih oči.
Čakanje nate me ubija,
da pozabljam nase,
da pozabljam nate,
da pozabljam živeti.

Z jutranjim svitom
se megla je dvignila.
Spet te slišim, vidim,
te ljubim tako
kot nekoč.

Prišel si mi ponovno
pokazat sanje
in večno upanje.

Greš!
Tokrat za vedno,
trpljenje je hudo,
žalost mi zapolni žile,
ni več smisla,
ni več tebe.

Prišla je k meni,
da me reši,
prišla je smrt.

T.M.

Nadaljevanje z 19. strani

BIG FOOT MAMA: pogovor z bobnarjem Jožetom Habula.

Ali ste že kdaj slišali za Lukovico?

Normalno. To je med Domžalami in Trojanami.

Od kod prihajate?

Smo iz Ljubljane.

Kako ste se našli in koliko časa ste že skupaj?

Jože, Alen in Gušti smo skupaj od začetka, potem je prišel Danijel in nato Grega, se pravi da je zasedba, ki jo poznate danes, nastajala postopoma. Začeli smo leta 1990, Grega pa se nam je pridružil leta 95.

Od kot ime Big Foot Mama?

Ne vem točno. Nekdo se ga je spomnil in prijelo se je...

Kdo piše besedila?

Miha, eno pesem (Ne morem n'č) pa je napisal tudi Grega.

Kje vadite?

V nekem zaklonišču v Ljubljani.

Ali imate pred nastopi tremo?

Trema mora biti. To odraža nek odnos do ljudi. Če je ni, se ne razvije tista emocija med bandom in publiko. Moram priznati, da jo imam še vedno pred vsakim nastopom.

Od kod energija, ki jo kažete v svoji glasbo in na nastopih?

Kaj pa vem...To pride samo od sebe.

Ambicije?

Februarja bomo pripravili nov projekt, ki bo izšel v obliki video kasete,

spota, v marcu pa pripravljamo turnejo po večjih slovenskih mestih.

Kje najdete ljudi, ki nastopajo v vaših videospotih?

V spotu Led s severa je nastopila neka manekenka in igralka, nastopil je tudi fantek, ki smo ga "našli" v neki reklami.

Bliža se novo leto. Ali ste zelo zasedeni?

Do novega leta načrtujemo petnajst do sedemnajst koncertov.

Kje boste na novo leto?

Na koncertu v Križankah. Vstop je prost, zato ste vsi vabljeni.

Kaj pa ljubezen?

Vsi imamo punce. Lahko bi rekel, da smo že skoraj poročeni.

Kaj pa oboževalke? So z njimi kakšni problemi?

Ne, vse je v redu.

Ste morda že naveličani tega, da vam na vsakem koraku sledijo?

Sploh ne, trudimo se biti dostopni za vse in ne delamo razlik.

Kakšen se vam je zdel obisk koncerta v Lukovici?

Glede na to, da je to prvič, je kar lepo. Če boste delali naprej, se bo razvilo.

Več o Big Foot Mama si lahko pogledate na

http://members.xoom.com/_XMCM/bigfootmama/bfm.htm

S skupinami so se pogovarjale:
Nina, Teja, Saša, Anja in Jana

TROJANE d.d.

KJER SO DOMA SLASTNI TROJANSKI KROFI

Trojane eno od redkih gostišč iz tradicije dobre stare gostilne.

Ob evropski prometni žili Dunaj-Trst, je leta 1859 zrasla za tisti čas mogočna Konškova gostilna s prenočišči, v kateri se je vsakdo rad ustavil. Že leta 1913 je skozi Trojane vozil redni avtobus.

Posodobljeno in razširjeno gostišče Trojane je kos tudi današnjemu prometu, ob vsem tem pa je ohranilo nekdanjo domačnost, sloves dobre kuhinje in počivališča.

Prijazna postrežba, prijeten ambient in pestra izbira odličnih domačih jedi, polnijo gostišče ob vsakem času. Kako tudi ne? Saj so nosilci znaka SQ, kar pomeni slovensko kvaliteto za proizvode in gostinske storitve.

Od vseh dobrot pa prav zagotovo najbolj slovijo slastni trojanski krofi. Njihova priljubljenost ni naključje; še vedno jih delajo ročno po starem hišnem receptu.

Gostišče ponuja manjše gostinske sobe v stari gostilni in večje v novih restavracijskih objektih. V poletnem času je najprijetneje pod veliko platneno streho na terasi, kjer se odpira pogled na Zasavsko hribovje in prelepo predalpsko gričevje, kjer so zrasle tudi Trojane.

Tudi ob novi avtocesti bodo Trojane ostale mikavno počivališče z domačnostjo, ki je zlepa ne premore kak sodoben obcestni objekt.

